

Handskrift 7A. Arkeologen Gustaf Hallströms arkiv

Ur volym D1:2 Dagbok 1908, 25/10-15/12

Avskrift av originaldagboken utförd av Robert Röding, 2010

Forskningsarkivet, Umeå universitetsbibliotek
(<http://www.foark.umu.se>)

DAGBOK 25/10 1908 – 15/12 1908

25.X 1908

Avresa fr. Sthlm 9¹⁰ Togo en stor automobil ner för att hinna. Cederströms nere ö tog farväl. – Fingo en halvkupé för oss själva. Sutto uppe till Upsala.

26.X

Vaknade i Stafre. Voro nätt ö jämt färdiga då vi åkte in i Ö-sund – där Elin ö Olle mötte. Togo in hos dem. – Tog reda på båt-turerna – ~~besökte D^f Torné för Astrids räkning – han rådde till att hon skulle försöka bo i stan.~~ Astrid ö jag ute ö handlade. Gingo på kondis. – Besökte lektor Kardell på kvällen ö talade om planerna för nästa år.

27.X

Besökte D^f Torné som ville att Astrid skulle bo i stan. För kl. 1 med "Bromée", Kardell var nere vid båten. Stark dimma – båten gick på en slump – kaptenen fick ofta skrika åt stränderna för att höra var vi voro. Hela dagen lika dant. Vid 5-tiden framme i Hackås. Tog in på gästgiv.gård. i Hof – ganska bra.

28.X

Samma dimma (båten hade ej kunnat gå förrän idag på morgonen till Berg) – gick till Gillsta gård, Jon Jonsa, ö arbetade med det s.k. gravfältet där hela dan. Besökte även en hel del rösen m.m. i trakten. Omöjligt att fotografera för dimman. Tog med de funna sakerna. Besökte kyrkan i kvällningen – liten ö gammal stenkyrka ut. torn. Klockstapel (lik Frösö), var inne i den. 2 klockor, den älsta omgjuten i Oviken 1742(?)

29.X

Klart – ö jag fick äntligen se hur vackert här var. ½8 gick båten – ö så följde en snabb ö behaglig resa till stan dit vi kommo vid 11-tiden. En liten rullning utanför Norderön – där sjön är störst med väldig utsikt åt V. och SV. – Astrid hade ej fått inackorder. hos landsseket. Jakobsson som doktorn trott utan i st. hos en fru Broman. Innan vi beslöto oss för detta ringde vi dock på – först till Upland (nära Mörsil) – fullt till jul – sedan till Hedmans pensionat i Hålland ö där tycktes det finnas rum. Vi beslöto att fara dit ö se på. Besökte så fru Broman där A. fick löfte att bo sedan. Därpå ekiperade jag mig ute i staden, köpte underkläder m.m.

30.X

Voro ute ö handlade litet åt Astrid ö foro sedan 11¹⁵. På tåget bekantade vi oss med 2 rallare – den ena sjöng visor för oss ö slutade med att berätta sin levnadssaga – en sympatisk

pojke förresten. Han hjälpte oss av med sakerna ö var synbart berörd av Astrids välvilja. Han sträckte sig så allvarsam ö hälsade så behärskat då tåget for vidare – att ingen kunnat trott honom nyss halsat en hel liter med sin stallbror. Kanske det kunnat bli folk av honom – men hans ressonemang var för slående följdriktigt ö övertygande pessimistiskt.

Hedmans pensionat var betydligt bättre än vi tänkt oss – gumman fryntlig ö trevlig – rummet litet ö nätt – snart voro vi riktigt gott installerade ö kände oss hemma i trevnad igen. Tillbringade en förtjusande afton i skötet av vår familj. De övriga gästerna – 3 flickor – tycks vara snälla ö hyggliga.

31.X

Efter frukosten togo vi en promenad – jag hörde av fru Hedman att Änge lappbarnhem låg endast ¼ mil härifrån – likaså det nya lappålderdomshemmet. Det var ju ett gefundenes Fressen ö vi traskade förstås dit – en ganska god väg att promenera på – i lappbarnhemmet träffade vi först 4 lappojkar – en från Strådalen – dotterson till Jakob Anderson – en från Offerdal – de andra söderifrån. Träffade så föreståndarinnan fröken Hansson ö sutto inne hos henne ö språkade länge. Hon tycks ingalunda tro på sin uppgift – men tycks sträva ärligt. – Gingo så upp till ålderdomshemmet – men blevo där så gott som utkörda av föreståndarinnan fröken Främling – det ~~var~~ pågick nämligen flyttning nu in i den nya schangtila timmerbyggningen ifrån brygghuset som varit provisor. bostad. Endast fem lappar har – vi språkade litet med gubben Lars – från Sösjöfjäll – det var det enda.

Gingo så hem igen. Astrid mycket trött vid hemkomsten – hade åter en trevlig kväll Jag beslöt att stanna till måndag för att ännu en gång besöka lapphemmen. Telefonerade efter min kamera – fick höra att 200 kr. kommit fr. Ceder.

1.XI

Promenad på f.m. till Ristafallet med hela pensionatet (1,5 km. c:a) Roligt att se igen platsen för Svens ö mina äventyr här 1901 under beväringstiden. – Besågo särskilt de underliga jättegrytorna. Astrid mycket trött på hemvägen. Ovanligt vacker dag – lugnt med ljuvliga färger. Särskilt älven med sina speglingar. Promenaden påminde mig om den vid Pasvikselven upp till Skoltefossen.

– Fick mitt paket med tåget. –

Åter en trevlig kväll i vårt rum under läsning ö äppelätning ö nötknäckning.

2.XI

Efter frukosten gingo vi till ålderdomshemmet ö blevo efter en viss tvekan insläppta. Resolut kvinna – den här frök. Främling. Har övertagit den här affären i år efter att förut skött ett finnarnhem i Tärändö i c. 10 år. Förut hade hon tjänat på div. ställen som hushållerska – men alltid haft ledigt om somrarna ö då traskat som frivillig (på egen bekostnad) kateket i fjällen fr. Idre ö upp t. Vilhelmina. Var nu c. 40-45 år ö en typ som gamla

Stina nästan – som moderligt men nog ganska hårdhänt sköter sina lappar. Den resoluta kraften skadar förresten inte. Besågo den prydliga stugan – som dock varken efter vår l. frök. F-s mening alls var lämpad för lappar. Nu vågade hon ej låta lapparna ligga i de nymålade fina träsängarna för att inte förstöra dem till invigningen. Vi språkade länge ö gumman mjuknade betydligt till slut. Tog en foto. av stugan. Började regna.

–

Hem ö packade ö gjorde upp min räkning. Hämtade pengar på posten. Reste 3²⁰ efter ett ovanligt smärtfritt avsked. Det kändes ju som vi skulle vara grannar – bara 30 mil emellan till en tid ö sedan passerar jag kanske här om en månad igen. Har nämligen något ändrat planen ö vill om möjligt ta hela fjällströket ner till Idre. Beror på snön om det skall lyckas. –

– På kvällen besökte jag lappfogden Abr. Staaff som jag nu äntligen träffade hemma (Storgat. 2) Satt ett par timmar hos honom ö diskuterade lappfrågorna. Täml. ung karl och meddelsam. Ansåg Frostviken vara den bästa lappbyn – vidare att flyttningen nedåt kusten ej är betingad av renarnas behov utan av lapparnas vana (ö renarnas därigenom)

3.XI

Packade ö gjorde inköp åt Astrid ö mig. Köpte skidor hos P.A. (L.A?) Jonsson (31-kr. med bindningar) en ny modell: "Turistskidan".

Telefoner. med Astrid. –

Kl. 1-½2 avresa. Började snöa straxt vid åkningens början ö höll i sig med det c:a en timme. Middag i Lit. (22 km.) – Snö igen. Kommo i yrväder fram till Häggenås (11 km.) där jag tog in. Mycket fint rum nästan förstklass. hotellrum – med telefon m.m.

4.XI

Telefon. med Astrid vid 10-tiden. Körde omedelbart till Ollsta (16 km.) – skarpt vinterväder – klart. Vidare Lorås (11 km.) ö Hammerdal (14 km.) Kallt utav tusan ö ingen nubbe att få. Böt nya strumpor ö tog fram filten varpå det kändes rätt skönt i giggen till Hallviken (18 km.) vidare Strömsund (15 km) Framme vid ½9-tiden. Hade haft tid att fundera på min resa – ej vidare glada funderingar i kylan ö mörkret – hoppas resan snart måtte vara över – jag tycker inte om att tänka på nätterna i sovsäcken. Dystra betraktelser som avspeglade sig i ett brev till Frödin ö ett till Gunnar några dar senare. Emellertid var jag även fysiskt nere – en förkylning. – Den kyliga färden hade emellertid kommit mig att inse att ytterligare ekipering vore av nöden – tjocka byxor – bättre anordning med mössan o.s.v. Beslöt att stanna till båtlägenheten om måndag.

Här är allt sig likt.

5.XI

På morgonen vid uppstigandet var jag dålig. Måste lägga mig en halvtimme innan jag kunde fortsätta att kläda mig.

Besökte bok- o div. handl. Nordfors för att höra om Stalheim som ett dystert rykte sagt vara avviken. Mycket riktigt – av ”viken” till sitt Bokenäs. Tidningen lever – men trycks i Ösund – har fått ”färg” o är ett s.k. slaskrör alltså. Sorgsen över dessa bittra nyheter uppsökte jag ej ”platsredaktören” utan gav honom fanen. Man måste väl visa att man inte vill gynna sådana människor. Ack Stalheim – din saga var kort – men ditt minne lever tycks det. – Drack en förtjusande kopp kaffe hos Josephs sköna flamma i det hemtrevliga lilla Bellmanskafét. – Brev fr. Joseph förresten med äcklan över djävulen o världen. Skrev naturligtvis något idiotiskt till svar. Skrev till Astrid. – Började på e.m. att göra resplanen o läste kartor. Lånade några böcker på lånbibl. eft. ha hemsökt förest. frök. Heggardt(?) – (småskollärrinna) – På kvällen tog jag ett härligt varmbad uppe i sjukstugan (1-)

6.XI

Lät ändra mössan - gick o fotograf. mig hos Klintman o Perman – eftersom Astrid vill ha ett skäggigt porträtt också. Beställde byxor o försökte förgäves få en skomakare. Skrev till Frödin o Gunnar (det var nästa dag). Skrev dagbok o anteckningar.

7.XI

Såg på fotogr. bra.

Åter ingen skomakare som har tid. Jag ger dom fan. Telefoner. till Ekmans om att få låna Cohrs atlas – Astrid hade just varit hos dem när jag ringde. – Skrev dagbok o anteckningar. Packade om. En stor trave kommer att lämnas här. Ganska krångligt att gallra ut vad man vill ha med sig eller ej. Fick byxorna. Köpte div. saker bl.a. en massa leksaker åt de barn jag kommer att träffa. Mutor m.a.o.

8.XI

Fick kartan. Skrev till dir. Ad. Andersson ang. Svens fordringar som han transport. på mig, o till Ingrid, med fullmakt att lyfta dem. Böt böcker på lånbiblioteket. Skrev dagbok o läste kartor.

9.XI

Hämtade fotografien. Bra. – Embarkerade på ”Ströms Vattudal” kl. 10 efter betalandet av den dryga räknningen. Fick kaptens hytt på däck – väldigt kallt – särskilt de första milen. Stark dimma över sjön o mycket is vid Strömsund – men sedan klart vatten. Förtjusande ljusreflexer mot dimma o vatten o rimfrostklädda träd. Solen bröt fram mer o mer till slut dimman nästan alldeles borta. - - Spisade frukost – kaffe – middag ombord. Vackert i Ögelströmmen – – kallare o kallare – tills slut riktigt otäckt råkallt. – Vid Bågede stark is,

måste forcera många gånger innan bryggan nåddes. vid 5-tiden – På "Turisten" fint ö snyggt ö framf. allt rymligt i förhåll. till den andra busbåten. Kapt. Bäckström kände genast igen mig ö vi hade en trevlig kväll. Jag fick rökhytten på däck för min del medan 2 kvinnl. passag. (däribl. fru Wallner) fingo salongen. Jag mådde göken ö fick en härlig supé – renbiff (rensadel) vilken jag sällan skall glömma. C:a 20° kallt nu. Ett strålande månsken – med stor ring.

10.XI

Vid 8-tiden foro vi, åter dimma med frambrytande sol i – Karberget ståtligt – påminner om kusten vid N. Helgeland med sina gårdar inunder. Håkafot med sitt berg likaså. – Det är en underbart vacker sjö detta. - - I Bränna (Framnäs) kom insp. Arbman ombord som också kände igen mig ö var hygglig. Tyckte det var "hemskt" nu att gå till fjälls. – Talade med Fru Wallner om att möjligen hyra till nästa år hennes nya (ej riktigt färdiga) stuga "Gunnillsborg" – ovanför Bränna – Hon hade ingenting emot det – bara det kunde bli färdigt. – Tog in hos Mårt. And. – där om möjl. var sämre än i fjol. En av döttrarna nyss dött i lungsot – men samma instängda lukt fortfar. Fick stora rummet en trappa upp ö slog genast upp balkongdörrarna trots kylan. – Gick till Nordfjäll – som blev häpen. Kanske kan jag få honom med mig i fjället. Han har tjänstledigt. Naturligtvis kommo vi först in på hans privatförhållanden ö sedan de slutdebatterats efter 1½ timme kommo vi in på det jag ville. Vi gingo ut – besökte "Gunnillsborg" – förtjusande läge – "wunderschön – wunderbar"

– Gingo tillbaka genom skogen. Beställde kängskor hos Dickson. –

11.XI

Besökte på f.m. fru Wallner ö talade med henne ö hyrandet ö en del prakt. frågor därjämte. Blir inte nya bygget färdigt kan vi få ett rum ö kök i en bygning i byn som hon disponerar till en ⅓. –

Gick till Nordfjäll – kikade på en hel del nya "gamla saker" han skaffat sig – "sesskorgar", "kliningskorgar" "nank-korgar" – rotkorgar m m m m. – Han tycks vara olivad för att resa före söndag. Fan vet om jag kan dröja så länge. - -

På e.m. kom han till mig ö vi kom i ett stort gruff om Wiklund (särskilt hans "lapska poesi") om lappbarnhemmen – nomadlivet – lappkomitéer – kvinnorörelsen. Han gick inte förrn ½11 ö då var han slut ö jag hade brinnande huvudvärk. Satans karl. – Vi enade oss dock i de flesta fall. -

12.XI

Brev fr. Astrid, Joseph, ö frök. Kleberg. Skrev till A. ö J. Sven nu i konkurs. J. skickade en artik. i D.N. som var hätsk som tusan mot Sven.

Läste lapsk grammatik. Skrev dagbok. Båtarna ha nu slutat sina turer ö posten går landvägen. Båten här går dock ännu några gånger. – Snöar sakta men ej mycket.

På kvällen Nordfjäll här en stund

Jag läste komitébetänkanden. Fick kängorna stora ö klumpiga – måste genomgå en inoljningspers nu i ett par dagar – sedan kanske bra.

Gick ned till forsen ett slag.

13.XI

Hämtade Nordfjäll – gingo åt Gunnillsborg. Han har så trassliga affärer att det ser mörkt ut om han kan komma med – jag vill dock gärna ö skulle ha stor nytta av honom.

Hämtade tullföreståndaren (Larsson) Lindow – besågo det härligt vackra nybygget som jag allt bra gärna vill hyra till nästa år. Jag vill ha Gunnar hit också. –

Lindow åt middag med mig ö vi sutto sedan uppe hos mig en god stund. –

Läste i Wiklunds bok om Lapparnas flyttningar.

14.XI

Vid frukosten kom Lindow ö Nordfjäll – som förtalte att Jougdabergborna varit här – dock fingo vi snart höra att de rest igen. Synd att man ej fick veta det förr – de kunde åtminstone tagit min packning. – Nordfjäll olycklig för pengar. – Gick med Lindow till kyrkoherden (svärfadern) ö besåg hans fotografisamling igen – fick löfte om kopior av en del. Talade om "jämtslöjd" m.m. lånade ett par böcker. Gick till Nordfjäll ö erbjöd honom 75 kr. på en vecka eller 10 dar. Han var tacksam visste dock ej om han vågade lova. – Läste på middagen "Julies dagbok" (P. Nansen) ö blev – förmodligen genom ovanan vid litterär konst – vemodigt stämd ö upplagd för att själv skriva något - - Det är en underbart fin stämning – den gör nästan ont – men är ljuvlig som honung och begärlig för min själ. Klockorna i kyrkan börjar ringa in helgen – jag slår upp mina balkongdörrar – den skälvande klangen strömmar in med den friska rena luften – lampskenet lyser över den breda balkongens gnistrande mjuka snögolv

Det är helg inom mig – vemodig sorgsen men lugn stämning - - vad är det med mig? Jag sitter ö längtar efter min hustru. Jag kan se henne i det lilla varma hörnrummet därnere i Hålland – det känns så nära - - lampan lyser från sidan över hennes ansikte – hon låter boken sjunka i knät ö ser ut i rummet - - det är så lugnt ö stilla – våra ögon mötas. - -

Kort ö gott jag satte mig att skriva ett brev till henne – ett kärleksbrev. Och sen var jag nöjd.

– Nordfjäll kom upp ö fick sina 70 kr.

15.XI

Brev fr. Frödin med kartor. ö fr. Dir. Andersson ang. Svens pengar. Får dem ej förrän i April. – Mårten Andersson lovade skaffa en bärare ö en man Bengt Hansson kom – hade dock aldrig varit längre än till "Partjärnarna" på Brattlifjället ö lät ej vidare livad. Ville förstås

höra mig bjuda en million först. Jag bad honom komma igen efter att ha tänkt på saken. – På middagen kom Lindow ö beklagade att han kommit för sent med båten (fr. Håkafot) för vårt beramade jaktparti. – Har nu snöat hela dagen – men det blir nog omslag som Nordfjäll spådde. – På middagen gick jag till klock. Wassdahl (telef.stat.) ö ringde upp Hålland. Astrid var utgången. Presenter. mig för Wassdahl ö syster – språkade en stund – ö lånade ett par böcker ö lunkade hem i snöyran. – På kvällen började det regna. Bengt Hansson kom upp – än mer olustig – ingen hade han fått. Jag blev förb. ö körde ut honom ö bad honom komma igen kl. 8 i morg. bitti så skulle vi gå om vädret lämpade sig. – Förbaskade regn – slask – slask – trask i slask.

16.XI

Bengt H. här med bud om regn – ö regntjocka. Jag vände mig ö somnade om. – Fy tusan sånt väder. – Lindow uppe ett slag ö bad mig gå med i kväll till apotekaren. – Mot 1-tiden klarnade det något – det blev förtjusande färgnyanser på de nu renregnade lederna – vårstämning med de bruna björkmassorna. – Men regnar gör det ännu. – Skrev färdigt till Astrid, dir. Andersson – dagbok m.m. – Bengt H. här uppe ö blev utkörd då han begärde 7 kr. – Gjorde ordning mina packgrejor – lånade ryggmes – köpte proviant. Går ensam i morgon om vädret blir bättre. – Vid ½6-tiden kom Lindow ö vi gingo till apot. Sandberg – som var en mäktig pampig, allvis ö självsäker östgöte – ej alls otrevlig förresten. Vi groggade ”sockerlångar” fingo rök cigarer ö hade gemytligt ett par-tre timmar. – Ressonerade bl.a. en stund om skalden Klinckowström som legat här i sommar en månad – uppe i Gussvattenfabodarna med sin som – levat på sardiner ö hårt brö' ö lom-buljong – för övrigt varit smutsiga som grisar. Allmänna omdömet tycks vara att ~~det~~ han är ett osnyggt, skrånande, överlägset – men mycket sällskapligt djur. – Div. medmänniskor granskades i sömmarna – mina omdömen om skilda storheter i byn borde ha blivit åtskilligt ändrade under kvällens lopp. Jag hade oerhört svårt att hålla mig från ett stilla kallgrin –

Sedan gingo vi alla på Gästis ö spisade ö nubbade av medhavd vara från apoteket. Jag har en lindrig misstanke att apotek. var något högljuddare efter supén. Gingo upp på mitt rum – där ~~apot~~ de lånte några böcker ö besågo mina grejor ö sedan avsmögo. – Nu först på senkvällen har regnat slutat – men det töar starkt – vägarna isiga ö nästan omöjliga att gå på utan pik.

17.XI

Regn först ö vid 8-tiden snö. Snöade till fram mot ½11-tiden – sedan regn till 12-tiden – då tjockan började lätta. Omöjligt att komma iväg idag också alltså. Var arg ö missbelåten med vår Herre – men lugnade mig i någon mån då jag fick se att gästgivaren satt ett inackorderingspris av 2,50 dygnet – vilket ju är fan så billigt. Snälla Mårten Anderssa – jag skall sällan skälla på dig mer. – Tog bössan ö gick till skogs – en härlig promenad på 3½ timme – som jag naturligtvis borde ha gjort långt före detta. Tog rätt uppåt backarna först tills jag kom så långt upp att jag fick korn på ett fjäll – som jag sedan stegade rakt på. Det

blev nu allt finare väder – det jag så lätt att gå på den frusna marken – tjärnarna alla frusna – men se lömska ut. Ingen fågel syntes ö ej ett spår, mer ö mer snö ju högre upp. Till slut fotsdjup – kanske det kan gå att ränna? Spisade saftiga – söta blåbär – smakade som glass med all snö man fick in i munnen. Fjället var litet längre bort än jag trott men på en timme var jag där Tätt under toppen skrämde jag upp 3 ripor ö en tjädertupp - - lyckades ej få skott på dem. När jag kom upp var längre bort högsta punkten av fjället – syntes rätt långt borta – men plötsligt lyfte 3 stora tjädertuppar från dess topp – de voro så förvånande stora- - svarta ö tunga – stormfåglar –[*möhamnar?*] tänkte jag. Toppen var endast 10 minut. längre bort – jag hade felräknat mig på avståndet – därav syntes fåglarna så stora. Följde deras spår ända till toppen. Veldig utsikt över Frostviken – 3 mil lång – stor som ett litet hav – mitt emot ligger Junsterklumpen med sina långa vackra linjer. ö runtom ligga Frostvikens fjäll med väldiga drivande moln över – moln i alla färger så gott som från vitt till rött. Framför allt är det gråa – lysande gråa ö lysande grågula moln som kasta reflexer ner över det väldiga vattnet ö de stigande långa skogarna. – Gick där uppe en halvtimme ö njöt ö satte så av hem. Kl. var 2 – så jag hann ej förfölja riporna som jag ännu en gång skrämde upp. Tog samma raka väg tillbaka. Det kvällades hastigt - - underbart är det på sluttningen ned mot bygden som skymtar under en – med skogssidor ö fjäll på andra sidan ö smala vatten – allt i kvälldisets fina grå nyanser – ö sett mellan raka granstammar - - Kom ned i skymning kl. 3. – Det kändes skönt i benen – skönt i halsen efter en pilsner – skönt i gungstolen efter maten – med balkongdörrarna uppslagna ö en bok.

– På kvällen slutproviantering.

På middagen en yngling vid namn Åslund uppe ö anmälde sig till hjälp. 6 kr. (Jag hade försökt på f.m. att få en man i Gussvattnet – ö jag skulle då köra dit i morgon bitti - men så hade inte den tid.)

– Gick till Nordfjäll – han tycks inte kunna komma efter den här gången. Stackars fan – han har svårt. Emellertid tycks han ta fasta på mitt råd ö villa skriva till landshövud. Widéns fru om hemslöjden – rotkorgarna från Kycklingvattnet (Göran Perssons flicka). - -

Han följde mig hem. - - Sedan skrivning ö packning - -

18.XI

Väcktes vid 7-tiden. Kl. 8 kom Amandus Åslund (som är halvlapp – modern lapska). Vi gingo ½9 – rodde över till Pål Andersson i Kråkslottet ö gingo upp mot Torris – där vi sutto en stund ö njöto av den underbara utsikten – den vackraste kanske som finns här. Himmelen molnig – men i söder klart med grönklara dagningsstrimmor. (Torpet här äges av kommunen.) Tågade vidare i den ljumma luften – trodde på en vacker dag. Stego uppför alldeles tillfrusna nu. Amandus språksam om ock ej vidare klyftig. Härliga utsikter med de finaste dagar öppnade sig bakom oss – jag måste stanna gång på gång - - Funno ett körspår före oss – någon som kommit ned från fjället i går. Jag svor över de uslingarna som ej låtit höra av sig (Hörde sedan att de kört ned med en i Gäddede lånad häst) Kl. 10 började blåsa ö snart därpå – snöa! Sista skogsbiten ö allt sedan full snöstorm. Höstväder. Älgspår. Ännu

kunde vi dock följa spåret och trodde ett tag att det skulle räcka länge – men – så tvärt slut på andra sidan en stor driva. Blåsten nu snett från sidan – tungt att gå – omöjligt att se längre än 20-30 met. och allt mer tätande snöyra – isnålar som piskade som pilar och trängde in överallt. Gingo efter kompass – men terrängen gjorde det svårt. På somliga ställen marken nästan bar – men på andra brösthöga lösa drivor. Det blev ett ständigt sigsaggående – och ett allt större avvikande ur kursen. Amandus stönade under bördan, som dock ej var särdeles tung (ca 30 kg. – utom skidorna och stavarna som voro besvärliga i blåsten. Min börda ca 20 kg.) Han hade tungt i drivorna. Ibland kommo vi endast fram steg för steg – ibl. sutto vi kvar i drivan och vilade. Och hela tiden vinandet och piskandet av den galna snön. Till slut såg jag att vi voro alldeles ur kursen och därför tog vi oss en paus under ett klipputsprång – åto ur matsäcken och tog så bestick. Vi måste vara på sydsidan Brattlifjellet i stället för på nordkanten. Alltså tvärt uppför den branta steniga fjällsidan emot blåsten – alls inte behagligt nu mera. Så togo vi den ostliga kursen igen men terrängen förde oss åter ned i en SO-gående dal – var utseende påminde mig om Finnhusdalen – och då vi strax kommo till en tjärn – trodde jag det möjligen kunde vara Stortjärn i så fall rätt kurs. Men efter ett par timmars pulsan på olidligt svår mark storstenig – brant fjällsida med stora småbjörkbuskar och väldiga drivor – visste jag inte vad jag skulle tro – nedanför oss skymtade vi det tomma intet – måste vara en djup dal – framför oss den gråvita snödimman som pressade sig upp mot det höga fjället. En timme till. Efter vanlig beräkning borde vi gått en mil från tjärnen – men i detta före kanske end. 2 km. – vad visste vi. Men hoppet finns alltid och jag sökte intala oss att detta var Flatfjällets sydbrant och under oss låg Gubbeln och de andra sjöarna. Men det blev den största besvikning. Dimman lättade framför oss under en halv minut – därnere låg en stor tjärn – mitt i öster (S. om tjärnen) låg ett högt fjäll – där som skulle vara en djup dal. Kartan kunde ej säga något vi visste ju ej om vi voro norr l. söder om vägen. Men kl. var 1/3 och skymningen kom med förfärande hast. Vi beslöt att söka nattläger. På andra sidan tjärnen hade vi sett ett rengärde – nu grep oss ett vansinnigt hopp att där finna en kåta. Eljest hade vi björkskogen där nere kring tjärn. - - Nu stretade vi fram och nedåt i dimman igen – Amandus på mina skidor. Jag försökte få skott på några ripor han skrämde upp – men bössan var fylld av snö och jag vågade ej taga någon tid nu ifrån oss. Vi nådde sjön och knogade över den och funno våra gärningars lön – en liten kåta av det enklare slaget. Sverige räddat! Ved fanns ingen men vi revo av gärdet och bröto i björkarna och med en torr näverbit lyckades vi äntligen få en i början blygsam och skygg eld – som dock snart steg till ett väldigt och gnistrande bål – kring vilket vi snart hade hemtrevligt och muntert och alldeles glömska av faran nyss. En urgammal kittel renkokades med två snövatten från den mångåriga smörja som täckte dess botten – sen tog jag fram kaffe - - ja sen blev det kaffe 3 gånger den kvällen och mat i långa banor. 2 timmar tog vedsamlandet och rustandet av kåtan – men sen hade vi bra. Åt norr var bygt en vindskärm och mot den lade sig snön – endast en del virvlade in genom rökfånget och fann sin död i gnistorna. Och vi hade gott och vi njöto. Påsjon-raikie täppte vi till och när vi knöto oss var det nästan olidligt varmt. Tre väldiga björkstockar lade vi på innan vi kojade och de höllo oss vakna i 2 timmar med sin fruktansvärda hetta. Amandus fick min filt – jag tog säcken. Jag fantiserade i det flammande skenet mot kåtaväggen – detta sken som dog i rökmörkret där uppe på halva

höjden – endast gnistor foro sprakande igenom ö högt upp i något svart - - Där nere vid marken kommo nattskuggorna allt större – stego långsamt uppåt väggarna – kämpade med skenet – som mattades allt mer - - björkstockarna stönade ö sjönko samman – flämtade ut sina sista eldkrafter några gånger ö sedan stego skuggorna snabbt - - - Jag tyckte mig hemma igen efter ett långt farande. Detta var ett så starkt koncentrerat hem ö det var mitt. Mina tankar samlade hit allt mitt – och jag somnade som i pojkåren – på Daven - - eller som i mitt hem – den varma kulan – med det äventyr vid sidan som jag kallar min hustru.

19.XI

Vaknade vid 6-tiden av den starka okuvliga kölden. Tjänade ej till något att krypa ihop – att svepa kring sig – nej upp ur bädden ö på med ved – tills kåtan var som ett litet rödglödgat helvete ö sen in i säcken igen. Amandus som krupit ihop som en boll av kölden – kurrade av välmåga – men kl. 7 var det hans tur. – Kl. 8 törnade vi ut - - ett strålande väder – ännu nästan natt – men gnistrande klart. Endast ett ögonkast ö jag visste att vi ej voro mer än 1-1,5 km. ur kursen – att det var Grubbvattnet som jag även trodde i går kväll vid studium av kartan ö att nesan ej varit så särdeles stor. Men söder om det väldiga snövita Brattlifjället hade vi gått den saken var klar – ö om vi fortsatt i vår sista kurs hade vi hamnat på natten uppe på Klumplifjället I. i Gussvattnets skogar. – Nu kaffe ö frukost. Jag fotograferade vårt härberge ö så iväg över Gubbelflyn – ö Gubbeln på fin ö jämn is - - Vädret var som en dröm så klart – ej ett moln – snön gnistrade – knarrade ö var som något levande som famnade en. Under snön lyste skifferstenarna gröna ö över snön stodo träden med isludna grenar – humoristiskt ö godmodigt hälsande resenärerna. – uppför myrarna – uppför i en stark men jämn stigning ö så fingo vi se fjällslutningen framför oss ned mot Jougdaberg. Ännu 2 timmars marsch i myrar ö på tjärnar ö över åsar – oändligt länge – ö vi nådde ”hemtjärn” – där vi sågo ett par lappar halvspringa med bördor i solen – böjda, med sviktande språng som om de löpte på skidor. Följde nu älvens is ö stegade den sista backen ö satte svettiga ö trötta ner bördorna utanför förstubron på vildmarkstorpet. En Jonke satt inne ö skalade potatis ö tog mot oss lugnt som det höves en självständig man. Ungarna i spisen gapade – snoriga ö smutsiga – ungen i vaggan vindade – röken singlar upp genom rökhuven ö värmen spred sig stadigt genom kroppen. –

Efter en timme fingo vi kaffe ö litet mat. En lapp kom – jag högg honom i buren – det var Anders Larsson – den gamla räven ö karavanföraren. Vi hälsade som två augurer anstår ö snart hade han lurat på mig ett renskinn för 10 kr. som var värt 8. Jag tog det av diplomatiska skäl – det var vackert förresten. – Gammel-Sara kom in ö lapp-sonhustrun ö snart satt jag som i fjol ö lyssnade på den gamla ö allt det underliga livet här i fjällskogen. – Amandus följde Anders Larsson för att ha genare hem i morgon – lapparna sitta $\frac{3}{4}$ mil nordväst härifrån – V. om Bursvattnet. –

Snart kom gamle Abbe hem också ö kvällen förflöt på angenämt sätt om också det var något kallt, de stora öppna spisarna steka bra då man sitter på spiskanten – men ute i rummet är kallt. Vintertiden förslår inte ett hästlass ved om dan här.

Vi talade om "landnåm'et" här i Frostviken – om de underjordiska – om Lucia som de ej kände till m.m. Jag gav gumman kina för hon skulle få sova. Skulle velat hjälpa gubben med något också – men kunde ej. Han är nu 78 år – står ännu i "ve'skog" hela dan – börjar om mornarna med värkande armar att hugga ved för dagsbehovet – går så till skogs – kommer i kvällningen – hugger på kvällen av det som hemma är för kvällsbehovet och lägger sig på kvällen med skälvande armar och styva ben, men en kämpe är det – något som måste ha varit storslaget en gång. Nu går han som en vildman med lindade ben nedom knät – i stora lappskor - - det stora slätrakade skarpa ansiktet är orubbligt medvetet om att den kraft som finns skall utnyttjas till sista droppen. Den dag då han ingen nytta kan göra är också hans sista. - - Jag kröp in i min säck och min filt – på en väldig renhud i den gamla väggfasta sängen i hörnet och sov snart gott. – Jougdaberg i sitt elände – sitt slit och sitt smutsiga yttre och inre – är dock något av underbart varmt. Jag trivs här.

20.XI

Vaknade märkvärdigt nog utan att frysa – har dock varit +15-18° i natt och ingen eld, men jag hade varmt på mig. – En lappkvinna kom till burarna Anna, Anders Tomassons kvinna och syster till Lars Mattias. Fick höra att denne och Anders Pålsson och ännu en voro här borta för skiljning. Beslöt att följa Anna. Tågade vid 1-tiden – jag bar min stora börda själv nu + skidorna – vilket jag just inte vill påstå vara något eftersträvansvärt. Tämligen bra väg i början – långa sjöar – jag kunde skida.

Efter 2½ timmes svettig vandring nådde vi Tomas Larssons kåta. Början kändes nu mindre tung – jag var så ovan i början. Anna hade varit språksam och då vi nu gingo in till svärföräldrarna hennes voro vi goda vänner och vi hade gjort upp om att jag fick bo hos henne i st.f. hos Anders Larsson. Fingo kaffe och renost och hade trevligt inne hos de gamla (de leva på understöd ur lappkassan; c:a 75 kr.) Fingo så se folket komma skidande ned för Flatfjället – de små svarta prickarna kommo en efter en dansande ned för den höga väggen och vi skyndade till Annas kåta där vi knappt hunno få upp eld innan folket kom – Annas man, deras dräng, Lars Mattias och ännu en gäst och så den ena besökande efter den andra - - Anders Pålsson var en. – Här ligga nu c:a 30 personer i 5-6 kåtor. I vår äro vi 7 med familjens lilla adoptivson Jakob. – Kvällen tillbragtes under skämt och samspråk och snart var jag städslad dräng hos Lars Mattias. Han har ej hunnit slakta ännu vilket skall göras i Blomhöjden om några dar. Jag har tur. –

Lars bjöd på mörghon och vi hade festligt. – Jag plockade fram en liten leksak åt Jakob – en tyghund – men han var bestämt emot att ta någon befattning med den – han kom till mig och kastade den emellan mina knän gång på gång. Kanske jag här kan få köpa en lapphund. De ha en 2-åring men behöva den under flyttningen. Köpte ett par härnskor vilket är nödvändigt – beställde renhandskar också och talade om päls. Kanske Lars har någon. –

Jag fick knyta mig längst nere vid dörren och fick en tjock renhudssäck – dock för kort – nådde endast till bröstet. Somnade gott.

21.XI

Oerhört kallt i övre delen av kroppen på morgonen – vred mig ö kröp på huk i renpåsen – där det var varmt ö gott. – Hundarna springa ideligen om natten ö dörren är därför alltid på halvspänn. – Anna låg ~~som~~ ö Anders kokade kaffe. Kallt ~~men~~ är det nu i morgonmörkret men jag trivs. Då jag gick ut ett slag halvklädd märkte jag en rödaktigt sken i SO – vid Jougdaberg – ett hemskt lågt eldsken som vidgade sig åt höger ö tycktes dallra som en brand. Jag sprang till kåtadörren ö snart stodo vi alla mer i mindre halvklädda där i mörkret ö stirrade på den hemska synen. ”Burarna” viskade Anna – allas hjärnor arbetade nog nu hur skulle göras – men vi voro alla som förlamade - - Då hördes en röst uppifrån – en man som sprungit högre upp – det är solen! - - Jag tyckte allt blev glatt ö ljus omkring – då jag hörde ropen – ”solen, solen” ö måste också snart medge att det nog var riktigt, men det var en obehaglig stund. Jag tänkte på de två 80-åringarna med alla deras olyckor ö allt ohyggligt släp - - tänkte på hur här skulle läggas en ödegård mitt i skogen som ett moment bara av tillvaron – en blinkning i evigheten – som snart skulle bli glömd – överväxt ö övergrodd av de framskjutande – en gång besegrade myrarna. – Så fingo vi frukost en förträfflig renstuvning med buljong – ö så foro vi iväg allihop (pojken lämnades hos svärmor) upp på fjället. Långsamt gick det – man måste pulsa uppför hela den branta fjällväggen innan man kunde snöra skidorna. Anna ö jag voro sist som minst vana – men snart voro vi hos de andra vid den ena stora renfloeken. Det var grannt. C:a 2000 djur som nu samlades ö sattes i rörelse mot skiljningssjön. En lappojk före på skidor med ett underligt lockrop på läpparna – så renarna i en lång tät ström ö sist 10-15 lappar på skidor löpande i kedja – med stavarna på axeln ö långa glidande steg. – Dimman låg tät – jag såg ej de första renarna från ”kön”. Jag hälsade nu på kända ö okända ö tyckte som om de ej sågo mig ogärna. Snart voro vi på sjön ö där från andra sidan hörde vi bruset av den andra floeken – med hundskall ö korta rop. 3000 renar kommo vältrande ur dimman ö ställde sig i slagordnin på sin sida sjön. Här hade blivit en sammandrabbning – nej – sammanblandning igen – om ej kedja av 6-7 man hade rusat fram emellan. Skidorna kastades nu av – ö skiljningen började för att fortgå c:a 6 timmar. Ett hästarbete – med släpandet av den ena styvsinta renen efter den andra över skiljorummet. Kasttömmarna veno – stavarna användes som klubbor på renarna – hundarna skällde på vissa kommandon ö drevo renarna från strandsluttningarna ned på isen – renarna ”rånkade” ö prövade hornen rasslande mot varandra – isen dånade ö allting rörde sig i en gröt tyckte jag - - Snart kunde jag konsten ö gnodde på allt vad jag kunde ö hjälpte min ”husbonde” som pådrivare. Efter 6 timmar började det kännas i benen. Kunde tyvärr ej fotografera för dimmans skull. – Det var ett roligt göra – det var så många lustiga poänger. Än kom en ren som en blixtnedslätt över isen med en kast-töm om hornen ö en lapp med förtvivlade jätteskutt försökande att hålla fast sig i tömmens andra ända – Än kommer en lapp som en plöjande häst nedlutad över repet – släpande en motspänstig ren som sätter alla fyra i backen – som kastar sig på rygg – hoppar rätt i vädret – springer på tvärn – allt förgäves – Än försöka här 3 man bära en oxe som bara lägger sig – där går en lapp med en ren lyftad i famnen (framdelen vill säga – ty bakbenen gå på isen ö sparka honom på vaderna. Djuren ana vad det är frågan om – men göra ändock tvärt om – med det vilda

djurets illslughet. Jag undrar om inte begreppet tam i fråga om djur betyder vana att ur människans hand få föda – ö det har ju aldrig renen fått. Renen hålles med tvång – det är ett tvångsband som binder honom vid lappen – ej ett nödvändighetsband.

Lapparna tröttna allt mer av den häftiga ansträngningen – det har syntts som ett Sisufusarbete – men har dock lyckats till sin huvudsak. Vi gå till skidorna och den mindre jorden (nu bortåt 1500 st.) drives bort från slagfältet ö i allt raskare tempo bär det av över fjället åt kåtorna till. En härlig känsla att utan allt för stor ansträngning kunna följa de vackra djuren – ränna om dem – styra dem. En halvtimmes flykt ö vi nå branten mot dalen – ett ögonblicks tvekan i jorden – ett försök till skingring åt sidorna, ledt av några kraftiga oxar, kväves ö hela skaran vältrar med otrolig fart nerför - - lapparna skjuta snett nedåt på sina starkt brättade skidor - - till slut står jag ensam kvar, men mörkret smyger på – jag tar fart snett nedåt – ser intet – en väldig susande fart – så något mörkt framför brätterna ett skrapande – en smäll ö jag plöjer drivan med händerna före. Mörbultad ö svärjande reser jag mig – hel? – ja – skidorna – också hela – nå skönt! Men jag gör ej om det – det är ju för mörkt - för stenigt ö snårigt. Jag börjar nedstigningen – snavar – faller – snubblar – slår mig oupphörligt – blodet strömmar över händerna – jag kniper ihop munnen och svär – svär i vanvettig ilska. Det är de hala nya lappskorna fel. Då jag går nerför glider jag på håren som ligga längs under foten. Nå – efter en dryg halvtimmes svettbad är jag nere ö krånglar mig nu fram i ett svagt synligt skidspår.

Hundarna höras redan på andra sidan dalen (det är nära en halv mil) – spåret förlorar sig i den usligaste terräng – bland stenar ö buskar – till slut förlorar jag det alldeles i mörkret. Jag går dit min näsa säger mig att jag skall – men är beredd att i den breda dalen, där jag aldrig varit, löpa ”vårdshus förbi”. Jag får fatt i en sjö – ö får äntligen löpa ut riktigt – nu är mörk kväll – inga spår syns – jag bara löper - - - vad är det framför skidorna – en vak! nå härligt! Vår vattenvak! Jag ser upp ö ser på backens konturer att jag är hemma! –

Anna är där före mig – men snart kommer den ena eft den andra. Kaffet är ljuvligt ö 4 koppar sväljas - - - Varmt är här ö dagens äventyr framstå i en annan glans nu – efteråt – minska i betydelse – motigheterna glömmas ö nya sattyg uttänkas i stället. – Jag måste till Gäddede i morgon för att proviantera. Lars reser till Gransjön samtidigt ö vi skola träffas i Blomhöjden.

åter komma främmande ö det språkas mycket. Jag ligger mest ö lyssnar på talet – observerar ö antecknar de svenska uttrycken.

Lars tycks vara stursk över sin stora dräng ö fräcknar till ö vill att vi skall flytta över just de byar här närmast där folket är värst lapphatande. Nå – ja gärna för mig. Jag är bara en dräng ö kommer en hund för bössan så måste jag ju skjuta för renarnas skull. För mina syften är det ju också bra att få se renskötseln avigsidor i detta avseende.

En ren slaktas, som har ”klubbsjuka” (svullnad strax ovan klöven) ö jag köper en halv ”gång” mærgben (50 öre) ö har ett styft kalas. Orkar sen ej mycket mer.

Vid 10-tiden kojning

22.XI (Söndag)

Vid 7-tiden kommer Anders Pålsson ö vill ha Lars ö den tredje med på skiljning även i dag – vilket antages. Jag har frusit mycket om huvudet i natt – de satans hundarnas fel. – Köpte en den nya renhuden (med beredning 6 kr.) – fick föda ö gav mig iväg. Anders Pålsson kom ö berättade att hans son farit för 1- à 2 timmar sen till Gäddede. Synd på sätt ö vis – men bra också – för han kanske ränner för fort för mig, men spår bör jag ha! Det är alltid skönt. – Fick i mig 5 koppar kaffe ö litet kött ö gav mig iväg 10.30 med en så gott som tom ryggsäck. Stretade mig uppför fjället – ett tröttsamt arbete i den djupa snön – höll på dryga ¾ timme, men sen bar det iväg – hittade snart pojkens spår ö rände med fart över snöfältet däruppe. Bara snö ö dimma – men ej tjock – låg liksom runt fjället ö upptill var blå himmel. Underbart med allt det vita – vitt i strålgång – vitt i skugga – vitt i diset av dimman – ett landskap i bara vitt – det borde vara hemskt – men var förtrollande. Snart nådde jag skiljningssjön ö tog nu rätt väster nästan – fick långa härliga sluttningar nedåt – skidorna gled så ljuvligt ö tyst. – Solen bröt fram bättre ö jag såg de stora fjällklumparna framför ö på sidan ö nedåt vänster dalen med sina sjöar. Därnere ligger Grubbvattnet med den gamla kåtan som för ett par dar sen räddade våra liv. – Vidare i stark fart – kom in i renhjordens väldiga spångata – skrämde ett par ripor – jag minns hur deras ~~ögon och näbbar~~ vingar bröto svarta av med allt det bländande vita. – Fick ett svårt stup på fjällsidan – täckt med tät ö vresig björkskog – måste göra många lovar ö kryssningar – gick från spåret ö tog min egen väg – över dalen ö upp på Stortjärnklumpen. En tung åkning. Snön suger sig vid skidan ö här är även dåligt med snö. Till slut tog jag dock krönet ö hade en lång sluttning ned mot Stortjärn – där jag larvade fram på isen skärande av min korv. Hit hade jag hållit på 1½ timme. Sedan åter en otäck ö mycket ansträngande stigning uppför fjället på andra sidan. Det hade nyss sett ut att klarna – men nu blåste upp östänväder med snö ö dimma ö då jag kom upp hade jag mycket svårt att finna Billingtjärnarna (= Partjärnarna) – tappade spåret men fann det efter en ½ timme på andra sidan tjärnarna. Blåste nu bitande sida ö snart sidamot – spåret borta igen – obehagligt före – ibland bart – ibland lösa väldiga drivor. Mitt skägg var en enda isklump ö mina ögonhår voro som en skärm av is som svedde ögonen. Måste ta fram mitt ansiktsskydd – som dock genast frös fast i skägget. Det skyddade dock kinderna. Jag måste nu ofta sätta mig för blåsten i ögonen ö för att ta kompasskurs. Det är nog min värsta skidtur hittills. Om bara inte den lösa snön vore så skidorna löpte lätt – men detta var för olidligt plågsamt att trots skidorna sjunka till knät i snön ö endast kunna hasa sig fram även om det bär utför. Nådde till slut den långa fjällsidan S. om "Storbäckdal'n" ö här fann jag rösen ö ibland spåret av pojken. Här var ej stormen så stark ö det gick bättre. – Snart nådde jag kammen ö trodde nu att det bara var att stå – bara ett ända löpande ända till Gäddede. Jo – vackert! Nog fick jag fart! men en ohygglig – vinande fart på ett avblåst fjäll bland stenar ö tuvor med blåsten i ryggen. Jag måste handlost kasta mig i en driva ö varligt börja en kryss nedåt liksom förr upptåt. Tidsödande ö tröttsamt. Nådde björksnåren ö där bättre – men hade nu kommit från vägen för långt åt söder ö måste genom skogen leta mig fram till myrarna. Var alldeles uppgiven av trötthet då jag nådde dem – låg långa stunder i snön utan en tanke. Men skönt var det att vara ur fjället ö i den lugna skogen! Men jag

måste vila ofta ö länge ö blev ej piggare förrän jag fann vägen ö skidspåret efter en liten – men för mig i mitt nuvarande stadium oerhört påkostande stigning. Nu fick jag äntligen glida nedåt. Någon hastighet blev det ej – snön släppte så dåligt – men någon ansträngning ej heller – bara en ljuvlig känsla att få glida – kilometer efter kilometer. Vid jämn mark märkte jag hur trött jag var ö då vägen smalnade ö blev brant i krökningar mellan träden kunde jag ej hålla mig i styrning utan gick nedåt på stavarna för att sjunka ihop mitt i backen ö pusta ut. Frestande tankar kom på mig – varför pinar du dig – ingen begär detta av dig – ingen kan säga något om du vänder hem eller arbetar på andra sätt – som andra. – Jag vågade ej – vågade faktiskt ej tänka på återfärden samma väg om ett par dar – då hade min kropp högt ö ljudligt strejkat. I stället tänkte jag på mat – pilsner kaffe m.m. som väntade där nere i bygden – vila i en gungstol med en cigarr – min post o.s.v. – Mina skidor blevo nu våta i en bäck ö jag tog av mig ö gick ner till Torris – där lappojken satt. Gick ner till Pål Anderson med den ljuvliga anblicken av byn därnere ö gästgivarns! Backen ner tog en halvtimme tror jag – var så oerhört hal. – Rodde över ö var hemma. Här har snöat mycket idag. – Drack en massa läskedrycker pilsner m.m. beställde pannkakor ö maltgröt – fick en brasa ö hade snart underbart ljuvligt i min gungstol. – Skrev till Astrid. Lindow var uppe ett tag. – Jag var styf i benen men pigg hela kvällen. Skickade bud med Åslund till Nordfjäll att jag kommit till bys. Han kom upp ett tag sent på kvällen. Jag var emellertid sömnig ö måste be honom gå till sist.

23.XI

Skönt att få sova varmt på morgonen – . Gick efter frukost till pastorn med böcker. Satt där ett par timmar ö språkade om förhållandena här. Drack kaffe. Gick till Nordfjäll som ej var hemma. Åt middag – provianterade hos Wallners – jag gjorde närmare upp med frun om hyrandet av stugan o.d. 100-150 kr. – Skrev anteckningar – Lindow hämtade mig ö vi gingo till aptekaren med böcker – fick en slänggrogg – gick till Wassdahls ö telefoner. till Astrid fick vänta 2 timmar – drack kaffe – hörde pianomusik – Lindow mästare också – hade gemytligt.

Telefon. till hotellet i Ström att ta hand om mina saker som jag skickar. – Gingo till Nordfjäll – han följde hem. Åslund där – jag ackorderade med honom om att föra min proviant åt Jougdaberg – då han i alla fall i morgon går åt Fiskå vatten. Köpte en rotkorg av Nordfj. Vi fara ej i morgon – utan i övermorgon. Han har nu under min frånvaro gjort undan så han nu är ledig att följa. Hade förresten tänkt följa prästarrendatorn Bengt Olsson i dag – som körde till Blomhöjden men fick så höra att jag kommit ö ville nu följa mig. Han hade själv några ärenden uppåt gårdarna men ville framför allt vara med mig ö hjälpa till med mitt arbete.

24.XI.

Otroligt väder – snö ö tjockt på morgonen – bättre sedan. Steg upp 8 ö gjorde ordning paketen åt Åslund som skulle låta dem följa postföraren. Lindow kom med böcker han lånt – jag skickade brev ö lappväska till Astrid. Läste ö skrev anteckningar. Packade mina saker ö

gjorde 3 paket (ut. kappsäcken) ö skickade med post till Ström. – Skrev brev till Dr Lundbohm ö dagbok.

25.XI

Väcktes 7 – allt klart till avfärd 8 – skickade min kappsäck på posten till Ström. Dåligt väder – snöyra ö tjocka – måste invänta bättre väder. Nordfj. kom ej förrän ½10 – hade förstått att vi ej kunde resa. Kom emellertid fullrustad – men utan att ha ätit frukost. Stackars karl – lider under ungarlivets förbannelse att vara vanskött. – Gick till Wassdahls – telefonerade till lappfogden angående lapplagen av 1 Juli 1898 som jag ville höra om den stämde med förslaget till densamma, vilken jag innehade. – drack kaffe där. Läste till middag. Mårten Andersson kom upp ö rådde mig att gå Gussvatten-vägen – vilken vi också komma att ta i morgon om det blir ruskväder igen. – Härligt vackert i kvällningen, jag gick ner till sjukstugan som nu håller på att göras i ordning. Jag har aldrig förr gått landsvägen framåt på den norra stranden av Hetögelin. Förtjande vackert nu med uppljust i S. över fjällen. – I sjukstugan full syförening av ett 20-tal kvinns – ortens fruar ö flickor som här gjorde ett frivilligt arbete för att få vara tillsammans. Kaffet flöt i strömmar – jag såsom enda karlen tvettades ö var generad ö avsmög efter en timme – men upphaffades ö infördes igen av pastorn ö Lindow. Åter kaffe – 3 gånger till. – hjälpte med märkning – retade prästfrun med att göra gubbar i märckbläck på div. persedlar. – Skrev brev till gumman ö K.B. Wiklund.

26.XI

Nordfjäll kom 8 precis – vi åto frukost ö stodo ½10 på norra stranden strömmen ö började färden. Täml. vackert väder – ser ut att bli bra. – Nordfjäll i ett friskt humör – vi hade skämtat vårdslöst hela morgonen ö under hela färden upp genom myrarna ö skogarna pratade Nordfjäll i streck. Talade mycket om sin ställning här – hur han måste bli osams med de styrande på grund av deras okunnighet – dumhet ö orättvisa. Hur särskilt de bäst situerade – länsman – pastorn m.fl. voro de värsta att hålla på sitt även ~~med~~ om småfolk fick sitta emellan ö hur tröga ö loja de voro. Nordfjälls hjärna var i dag i briljant verksamhet ö jag beundrade givet den lilla lappen där han rände på i sina skidor ö utvecklade sina åsikter. Han var kvick ”till å ränn” ö tog på skidorna redan straxt bortom Torris. Jag kände emellertid hur knölig vägen var här ö ville ej i onödan skamfila skidorna – utan gick c:a en timme tills vi nått de högre ”floarna”. Sen blev ej mycket samtalat ty föret var bättre ö vi rände med fart – Nordfjäll före för det mesta. Klarnade ju högre vi stego ö om också dimma låg neråt dalarna här ö var – voro fjälltopparna klara ö skinande – en ljuvlig syn. Jag började bli varm av åkningen – det var något tungåkt i den lösa myckna snön. Rände genom fjällbörkregionen under stark stigning upp på fjällkammen. Nordfj. envisades att gå allt längre ned på andra sidan – visserligen en rakare väg – men mycket besvärligare efter som han sedan på andra sidan Storbäckdalen måste ränna uppför fjället igen. Jag följde fjällsidan ö tog snart igen det försprång han fått. Vi möttes på högsta punkten av passet. Fjället syntes nu alldeles fritt framför oss. Vi fingo en susande fart ned till Billingtjärnarna – Nordfjäll fortfarande före. Jag hade varit litet förtretad på honom för att han ej stannat för att pusta en enda gång ännu –

men glömde det snart för njutningen att få glida iväg. Jag föreslog emellertid nu att vi skulle hålla frukost här på tjärnarna – men Nordfj. tyckte det blåste kallt häruppe ö ville att vi skulle ränna till Stortjärn. Kanske han ville se hur lång tid rännandet skulle ta dit från Gäddede – han hade nämligen sagt att det skulle kunna gå på 1½ timme ö jag att det minst skulle gå åt 2 (det tog faktiskt 2¾) Saken avgjordes emellertid av att vi fingo se hur dimma kom svepande från öst ö redan låg tjock åt Stortjärn till (hade kanske legat där hela dagen) ö nu vältrade sig över högfjällkanten mot oss. Vi togo fart ö rände mot den för att i tid nå bäckfallet som förde ned till Stortjärn. Sen var ej svårt att finna ner – men dit vore svårt att hitta i dimma

Vi hade en god löpning och nådde fram till fjällkanten vid bäcken – men dimman hade också nått oss ö låg nu gul ö ovanligt tjock överallt. Vi rände nedåt. Jag kände terrängen – hade ju gått uppför samma väg för några dar sen – ö höll strängt åt vänster för att undvika de tvära branterna ö knölnarna omkring bäcken. Skrek detta åt Nordfjäll – just som jag föll över en sten. Han for emellertid mera tvärt nedåt – lade sig på staven ö skrek sig om: ”om man är van att se stenarna så klarar man sig nog” eller något i den stilen. Alltid sarkastisk ö självsäker. Jag fortsatte min kurs tills jag nådde motsluttning – då jag vände ö kryssade ned åt höger. Skymtade ännu en gång Nordfj. ~~som~~ vars lilla figur med böjda knän sågs susa med stark fart nästan rätt nedåt. Jag vände igen åt vänster ö så åt höger ö nådde till slut tjärnen. En förfärlig dimma ö alldeles tyst runt omkring mig. Jag andades ut en stund ö hojtade – sen jag hojtat en stund greps jag av en obehaglig ensamhetskänsla som jag dock kvävde ö så rände jag över tjärnen tvärt mot kursen för att nå Nordfj. vars spår jag ju visste måste vara höger om mig eftersom jag ej passerat dem. Inga spår fann jag – jag for tillbaka – skrek ö hojtade allt vad jag kunde – min oro steg mot min vilja ö trots jag försökte dämpa den med att svära över kar'n som kanske rännt vidare mot överenskommelse. Jag tog fram revolvern ö sköt 2 skott – de hördes som knallpulver ungefär (egendomligt ty mina rop hade jag hört eka i fjället) – Då rände jag över tjärnen (1 km. c:a) i kosans riktning för att se om han möjligen gått runt tjärnen ö kommit fram vid andra ändan (Först började jag i min oro att gå tillbaka ett litet stycke men vände ö intalade mig att något ej kunde hända en så van skidåkare) – Dimman tycktes aldrig sluta – därför blev jag helt förskräckt att plötsligt se ett stort föremål ila fram snett skärande min kurs från höger. Jag blev rädd -- en varg – björn -- det stod stilla – det var en buske på stranden som jag nu nådde. Här fanns ingenting av Nordfj. – Nu rände jag tillbaka – övertygad att något hänt. – Skrev vid stranden där jag kommit ned ett ”vänta” i snön ö rände så upp mina spår igen till den punkt ungefär där jag sett honom sist. Gick så över åt hans håll ö fann hans skidspår. Nå – nu har man nånting att gå efter åtminstone – tänkte jag – något bestämt. Backen blev dock snart brant ö jag kryssade mig sakta fram i hans spår ö nådde ett stup – Redan innan jag såg ned förstod jag av det stumma spåret vad jag skulle se – dock ej fullt så ohyggligt som då jag kom fram till kanten ö såg ned – Där låg han framstupa – orörlig som han störtat ned. – Tankarna vid detta tillfälle äro svåra att klargöra nu – några dar efteråt – men trögt kommo de – gudskelov – ö hindrade ej min handlingsförmåga. Jag vågade inte tro något – jag liksom förstod att nu var det slut – jag bet ihop tänderna ö rände runt stupet till honom – svängde upp honom fort ö såg in i hans blåsvällda ansikte – ”död”. Han hade ej rört sig efter fallet – hela ansiktet låg

nergrävt i snön – konten hade slagit över huvudet. Händerna blå ö svullna. Det blåa i ansiktet ö dess läge i snön gjorde att jag trodde han kvävts – jag lossade hastigt konten fick upp hans tröja – lade konten under ryggen ö började med andningsrörelser. Jag måste ju göra något ö trots det var 30-40 minuter efter olyckan kunde det hända - - - Jag höll på länge men insåg det lönlösa till sist. Jag såg på honom närmare – munnen full av slem – ett förfärligt slag över tinningen – näsan hoptryckt. Jag såg upp på stupet – det var c:a 3 met. högt. Där uppe i skidspåret – där detta släppt syntes något svart – en sten. Nu förstod jag! Som han med stark fart kommit fram hit – hade skidorna skurit i ö bromsat – ö han av farten störtat huvudstupa i bäckens is – Jag reste mig ö snörde åter skidorna – ingenting var att göra annat än så fort som möjligt rädda mig själv ur dimman. Jag lade honom på rygg – sköt konten under huvudet ö bredde hans kappa över honom – körde ner hans skidstav i isen som märke ö var färdig till resan igen. – Jag hade nog ropat ”Nordfjäll” ett par gånger under behandlingen av honom – hade nog ett par gånger känt som ett grepp om själen – ö den hemska känslan av ensamheten här – ö denna ensamhet – men tänkte dock lugnt ö klart. Kände att jag ej fick låta mig övermannas av fjället – ej förvirra mig i betraktelser ö veklagans sinnesförvirring, måste hålla mig rak. – Jag talade till honom ett litet kort tal för att låta ~~orden~~ tankarna gå fram – gå ut – ö ej gro inåt – ö rände därifrån. Vände mig om så ofta jag kunde – såg den svarta kroppen bredvid staven bli allt mindre i dimman – en liten prick i den vita snön - -

Sen stannade jag ö överlade om vägen (Gäddede – I. Jougdaberg) – tvekade en stund men tog så kosan åt Jougdaberg. Jag ville ej nu gå fjället. –

För att vara säker om vägen tog jag den längre vägen över sjöarna ö kom efter åtskilligt besvär ned på Gubbelflyn. Rände så samma väg som sist ö ned på Gubbeln som jag följde utmed stranden. Det var en ohygglig färd – jag måste hela tiden vara vaken på mig själv att inte tankarna skulle ta mig ö börja sin ringdans med mig i den tunga dimman. Jag försökte vila ett tag ö förtära något av matsäcken för att få ökade krafter – men knappt hade jag satt mig ö fått en brödbit i munnen förrän jag hade hans ansikte för mig ö måste upp. Så måste jag fortsätta – rastlöst allt från början ö till slutet. – Då jag tröttnade spände jag av skidorna ö gick I. småsprang på isen. Då jag nått östra stranden var kl. över ½3 ö mörkningen kom på allvar. Stigningen uppåt tog jag långsamt – jag började bli trött – följde vår gamla kosa till åsryggen men sen blev det natt ö ingenting var att se annat än de tallösa små myrarna ö träddungarna som upprepade sig i oändlighet i dimman som smög runt ö tryckte allt till likformighet. Kompassen förde mig nu – men blott långsamt gick det – jag vågade ej ränna fort för att spara skidorna och kanske – mig själv. Jag var bränd nu. För man en myr i ända var den ej alltid i kursen utan sen fick snålas in åt annat väderstrek o.s.v. Följden blev den största osäkerhet om mitt läge under c:a ¼ mil. Jag stod ö vilade en ö annan sekund men mörkret tvingade mig vidare. En gång hörde jag renarnas rånkande – snett bakom mig – ett ljud som jag ej tyckte om. – förstod emellertid att ej alla lappar flyttat från kåtorna i Jerikdalen ö att jag hade folk även i norr. Nå – vandringen (jag vill knappt kalla det löpningen – gick på detta sätt en timme – då jag helt tvärt såg att jag kommit fram till Holmtjärn ö var mitt i den rätta vägen. Det var en ljuvlig känsla. Nu bara ¼ mil kvar – sjön gick fort – likaså

körvägen uppåt från den – men snart åter svårt att hålla det lilla översnöade spåret. Tog nu upp min ficklampa och knäppte oavbrutet och lyste. När jag passerat krönet ville jag ned åt vänster som sist men såg att spåret steg igen och gick åt höger över nästa krön – Fortsatte släpet – ty jag ville följa spår för att ej komma in i oländig mark – och fick efter en halvtimme se ljuset ur stugan i Jougdaberg. Följde långmyrarna och hojtade över för att få höra om jag kunde komma över älven här. Intet svar – varpå jag fortsatte utmed älven dit jag visste det bar – följde ett renhjordspår och kom över. Läskade min heta strupe med det härliga vattnet ur älven – en underbar dryck mot all sen myckna snö jag tuggat hittills – spände av mig skidorna och gick uppför backen. Kl. var 5. – Det blev tyst då jag kom in och nästan tystare och jag sagt mitt bud. Fjällborna ryckte till litet endast – och efter en stund avbröt mig en och frågade: ”är han död” och så fick jag fortsätta. Jag fick kaffe och mat och vatten i oändlighet att släcka min aldrig stillnande törst. En lapp Lars Mårssa hade kommit flyttande hit med renarna – de andra väntades snart. Lars Mattias har kommit fram till Blomhöjden. – Kvällen tillbragtes i dyster stämning under samtal om Nordfjäll – som alla här tyckte om. ”det var en bra karl” sade jag. ”Ja – det var en bra karl för sockna å” svarade Jonke och det var ett stort beröm från honom som ~~de~~ sällan säger ett ord. – Det föll sig så att Bengt Olsson var här på hemfärd med sin skjuts och att Jonke tänkt göra honom sällskap ned med sin häst för att proviantera. De skulle fara i morgon. Bengt är fjällbo – Blomhöjden – men arrenderar prästgården (ej bra säger den skarpa prästfrun – jagar och fiskar mest – som en fjällkarl anstår – skall sluta med arrendet nästa år) Han är ung – med ett orörligt ansikte och ett stelt sarkastiskt leende – halvslutna ögon som aldrig röja något. Säger intet i onödan – men på tal om Nordfjäll förde han alla lärjungars talan och sade att N. var oerhört omtyckt av alla skolbarnen. – Jonke satt tyst vid elden – hans sydslaviska rovfågelsfysionomi var dyster – endast ögonen glimmade till då och då och visade att han var med i samtalet. – De många barnen började snart stoja och bråka igen och allt började bli sig likt – men tankarna höllo sig hos honom där ute i snön – och historierna kommo om snöfärder och olyckor till fjälls. –

Jag hade trots allt en strykande aptit men mellan målen satt jag mest och såg in i glöden och begrundade tillvaron. Folk sökte vara vänliga mot mig – trodde att jag satt med självförebåelser – men tankarna gingo inga såna sneda vägar. Då jag lade mig kom Cecilia och undrade om jag kunde sova. Jag kom då att tänka på hur smärtfritt allt gått förbi mig ändå – att jag tänkt ofta på honom där borta i snön var ju naturligt – men någon sugande ohygglighetskänsla hade det ej varit. - - - Lapparna (c:a 5-6 st.) knöto sig på golvet – 2 kärngar satte sig vid elden och förde ett viskande samtal – länge – hur länge vet jag ej – jag somnade. – Sov dock ej lugnt – var vaken ofta. – drömde om Astrid och barnet som jag tyckte var en liten flicka –

27.XI

Hundarna hade fått upp dörren och det var kallt – sov dock bättre åt morgonen trots detta Vaknade vid 6-tiden av ett underligt ljud – ett klockspel – som kom som utifrån – det varade länge och jag låg och undrade att ingen annan hörde det – trots att jag hörde att flera voro vakna – Snart stego lapparna upp - - och så kom Cecilia med kaffe. Det blåste storm ute

sen ett par timmar ö nu hörde jag att det även var snöyra. Ingen resa i sådant väder. Steg upp ö måste tillstå att vädret var förfärligt – Lapparna försökte gå till fjälls men kommo efter ett par timmar med oförändrat ärende. Vi beslöt naturligtvis att ej resa. Bengt gick ö ”skog” – jag skrev brev till mina lappar med en flicka som skulle dit – att få hem mina saker – Gamla Sara sjöng visor m.m. – skrev dagbok – fotograf. stugan m.m. ö besökte en av burarna – såg på hudar ö vackra silversaker – köpte ett silverknapp”löv”. Barnen kapprände på skidor – Fram på middagen kördes hundar – lapparna kommo flyttande. Jag skyndade efter kamera ö tog dem från höjden - - - då de kommo på isen - - i slutningen - - på gården - - raiorna - - en ren - - Anders Larsson löpte först ö lockade ö de andra drevo på – sist kommo raiorna (3 st.) med 4 ren i var. – Det var en ståtlig syn då hjorden kom drivande långt där nere på isen i en lång rad – som en orm som ringlade sig fram – plötsligt sköt sig samman på en fläck mellan 2 vakar (kanske 1500 renar) ö till slut ordnade sig i orm igen uppför backen ö slutl. bredde ut sig på gården i oräknelig massa. Raiorna upplöstes – akjorna ordnades upp – Anders Larsson slaktade en ren – Jonke likaså. Lapparna visste alla om händelsen ö uttryckte sin förvåning - - mina saker komma efter med Anders - -

Hade mitt nöje bl. renarna som trängdes om ~~gården~~ stugan ö slickade marken - - Fotograf. - - Inne i stugan myllrade nu av folk – barn ö hundar – c:a 30 person. Endast en lapp kvar där borta (Oskar Andersson) - - Köpte en hud av Jonke – den stora jag vilade på (7 kr.) Gick i en bur ö fettade – köpte en napp (gammal – efter Nils Tomasson) –

Anders kom med sakerna ö vi gingo i hans bur ö högte en hud (7 kr.) spjut m.m. handskar – band – en renost (efter parlament. - - köpte av brodern en kalvhud ö ett par handskar ö en kasttöm av sen - - såg på silversaker – funderade på en sälja men hade inte råd (7 kr.) Gjorde upp affärerna med Anna ö Anders. - - - packade för morgondagen. Tänkte ibl. på den översnöaade därute ö greps som i går av en underlig känsla: tänk om han rört sig. Om han ej varit död - - I så fall måste han nu vara det o.s.v. - - ej glada tankar precis – men jag hade ju min absolut säkra övertygelse att slå ihjäl dem med, han var död. – Såg ut att bli bättre väder – men blåste ännu hårt.

Gjorde en del uppteckningar – lapska ord efter Anna. –

Bengt hade skjutit 4 ripor

28.XI

Väcktes: även idag av kyla från dörren – Cecilia kom med kaffe – Vädret klart – genom fönstret lyste den väldiga morgonstjärnan över Fiskåfjället - - Lapparna tidigt uppe ö ut för att samla ren. - -

alldeles ljuvligt vackert i ljusningen. Vi foro straxt före ½9 – Jag tog skidorna med fast jag var övertygad om att ej använda dem mycket. åkte på sjön – underbart alldeles nu – strax innan solen gått upp – fjällen lyste bländvita där nord i Jerikdalen ö i skogen som vi nu foro upp låg snön tung ö grann över buskar ö stubbar ö grenar – marken så vackert snötäckt endast bruten av ett rävspår – renspar l. älgspår. Hästarna gingo trögt uppför myrarna – voro

stallstinna men jag hade intet emot det då jag fick njuta av allt detta. Den friska kalla luften var fin ö uppfriskande som vin (en dum liknelse förresten) – nådde krönet ö tjärnarna ö högmyrarna – vilka utsikter – först tändes fjälltopparna av solen – långt innan vi fingo syn på den – Fiskåfjäll skymde - - de glödde i rödgult - - molnen bakom fingo färg av gulgrått, av rosa - - sen kom solen - - Det gick med fart längs myrarna – hästarna travade snällt – de mörkbruna länderna glänste i vinterkylan svansarna slängde – ö benen gingo . - - - I allt detta underbara foro vi så ett par timmar – ibl. med besvärliga stigningar – väldiga drivor som buro oss – men som hästarna gingo ner i till buken ö räddade sig ur genom jämfotaskutt - - - nådde myrarnas höjd under Flatfjället ö gingo nu på Stortjärn - - jag tog skidorna ö rände före - - nådde tjärnen vid ½12-tiden – jag gick före sedan ö sökte - - det var allvarsamt ett tag – jag hade trott det var närmare tjärnen ö terrängen var så olika nu mot förr i dimman - - kanske - - men så fick jag se staven - - - -

Vi rastade ej – ut. fortsatte upp fjällets branta stigning – jag gick före till Billingtjärnarna – Stark ö vass blåst i sidan - men klart – härliga utsikter öppnade sig mot norr ö V. – jag fotograf. - - följde fjällryggen – utsikt åt söder - - alla fjäll - - En hastig dans nerför fjället ö myrarna - - Torris - - usel väg sedan - - ~~sedan~~ - - jag gick till pastorn

Bengt körde till skolan - -

Pastorn blev verkligt uppskakad – men pastorskan - - snart började även pastorn anta den av henne anslagna tonen – men lyckades ej riktigt – kaffe – gungstol – brasa – riporna - -

Fick pengar av pastorn - -

Gick till Bengt ö beställde 2 ripor till – mötte And. Holmberg - - - - best. middag hos Mårt. meddelade nyhet - - kallsinnigt. – Gick till Wassdahls ö best. samtal till morgon – språk. med Julia - - lånte böcker – länsman telefon. - - Gick hem – länsm. kom + ett vittne – förhör - - Lindow kom - - bjuden t. pastorn i morgon middag – spisade – skickade ännu en ripa till prästens – språkade m. Lindow - -

Läste - -

allt skönt ö lugnt nu – då jag fått Nordfj. hit ö han slipper ligga ute i snön.

29.XI

Fick en storart. post. – Vädret snöigt - - Gick ö telefon. ~~Hen~~ Astrid mycket förskräckt jag lovade förstås att vara försiktig

Drack kaffe ö språkade med Wassdahl som satt i telef. hela tiden ö talade om olyckan – måste lova dem att ringa på från Harsjön. – Hem ö packade mina hudar, osten m.m. Jonke kom ö drack kaffe – enade oss om att människan är jädrig – skrev dagbok ö brev (Brita i Häggnä) – jag klippte mitt skägg - - Lindow kom – jag till posten – sedan till prästens i min bästa stass – ripmiddag - - talade mest om Nordfj. förstås – frun något mer hänsynsfull – mer karlarna föreslogo mig på fullt allvar att taga ersättning för dessa dagar av sterbhuset. ”Va

för något” sa jag alldeles förbluffad. Ja – det är så många som kommer att ta betalt för det minsta - - fy fan – var jag nära att utbrista – Pastorn var för förslaget om stuga vid Stortjärn

Fick ett par konststick. vantar av pastorn. Flickan som gör rotkorgar heter Gunnborg Persdotter (gör Göran Ers i Kyckl.vattn.) Vantarna göras i flera sorter här uppe – begravn. blir på lördag – **[dalråd?]** i dag - - förvån öv. min ”räddning” – Såg på teckningar av pastorn - - ö avsmög – just som Jonke kom ö frågade efter Stockholmarn. Fick en timme på mig att skriva - - sedan gick jag till Bengt Olssa – regn nu ö tö – tråkigt väder – men behagligt att köra i. – Vackert utmed vägen. Vi åkte mest. Jag hade packat mina saker i rotkorgen - - Efter halvannan timmes färd i vacker skog – med regn ibl. – klart ibl. – kommo vi fram till en Mikael Jansson i Gussvattnet – (Östgården – den älsta – som låg härligt på en över vägen framskjut. lägda med utsikt åt alla håll som en gammal gård anstår - - vacker skog ö vacker sjö - - ej ännu lagd - -

Gick in i köket ö satt där ö läste tidn. intet ord sades av alla köksborna – en stor familj. - - Fick kaffe – ett jävla kaffe ö stannade i salen ö fick bläck – skrev brev ö dagbok. Här hade man reda på mig – en son hade varit i Ede på dan - - åt ett oerhört mål – som gjorde mig sjuk nästan av mättnad måste taga en ½ timmes golvpromenad. Fick ett oerhört kallt sovrum med kall fäll ö kalla sängkläder för övrigt. Måste lägga mig fullt påklädd en halvtimme ö sen lägga stora rocken under. - -

30.XI

Kaffe – varav jag end. våg. dricka en kopp - - före frukosten kom jag i tal med Mikael – språksam – talade jordbruk ö vägar ö stugan vid Stortjärn som han ville ha mer i SO (mer i sin nytta) – besåg ett vackert mål. hörnskåp som jag ville köpa – få se nästa år. – vid frukosten talade jag med gumman om vävtäcken. Hon tog 10 kr. – men då med ”hår” i – vackra men kanske väl mörka. Skall skriva ö beställa. Andra – ut. hår – göras i Lermon vid Frostviken. – Jonke hade lånt häst ö kört en säck halvvägs upp på fjället – kom nu ned ö vi foro snart – ½11 – Köpte cigarr. – (logi 1,25) – Vacker väg börj. emellert. blåsa snö – blåst hade det gjort sedan tidigt. Tungt med snö – men i början vägat av Jonke – men sen vi nått säcken – blev mycket tungt både för oss ö häst. Jonke ö jag gick före ö trampade väg. Ibl. snö till midjan – ö ofta mycket brant. I allmänhet dock bra väg – långa myrar med underbara utsikter nedåt. Efter 2 timmar nådde vi högslätten ö åkte nu fram över en massa små sjöar SO om Nipikfj. Tänke på hur oerh. svårt det varit om Manne ö jag kommit in i detta virrvarr. Blåste en virvlande ö kall snöyra. Fjällen osynliga mest – snö i ögon ö sen överallt – in på bara kroppen nästan. Så kändes i – drucko snövatten - - ibl. starkt med snövatten på sjöarna – en härlig mark måtte här vara på sommaren att leva friluftsliv. Och här hade den osnutna Klinckowström legat i sommar. fy fan. - - - Påminde något om ry. lappm. –

Nådde fjällhöjden ö hade en svår färd ned till Grubbvattn. – oerh. med snö – såg nu hur svårt nära vi haft det här sist - - Kl. var 2 vid kåtarna. Togo ner till flyn - - ö eft stort besvär över ån. Eft. en stund höllo vi rast vid höstack ö spisade (I sådan är gott att övernatta - - -)

Fortsättn. nu i mörkningen – nådde våra förra spår just som blev alldeles mörkt – de syntes ottydligt. men märta följde dem fint – hon sprang nu mest – kände att hon var hemåt. Ett husknat väder allt längre vi kommo – en isande snöyra – lyckligtvis i ryggen – vi voro alldeles inisade - - - nerför sista myrarna i friskt trav. – lugnt o fint i skogen – de snöiga stubbarna o buskarna som vänliga tomtar. - - sjön - - - hemma. Barnen kommo utspring. Glada rop – man väntade oss ej – eller rättare hade slut. att vänta. – De sista lapparna (Oskar Andersson) hade nu kommit – 37 ”hjun” i stugan nu. Skönt i värmen – mitt kaffe – min packning kommit på lördag - - - gav julklappar - - - Cecilia utarbet. – men vänlig – jag känner mig som hemma

1.XII

Sov tungt – såg i halvslummer lapp. vid elden med sitt kaffe – hörde stark blåst – ville gärna ha en anledning att stanna här för att se lapp. o tyckte om blåsten. – Tvättade mig (sällsynt händelse för att vara här) i ett av lapp^s köttfat – buljongfat – diskfat – blodfat – smetfat – tycktes klarna i ljusningen – men snart åter dimma o snöyra – dock ej alls så svår som i går. Pratade med lapp. – en gumma (osk. lill-Anna – Osk. Anders^s?) – ~~skv~~ som kommit i går – skvallrade mycket för mig o klagade över Anna Tomassons härsklystnad. Jag tyckte det var jäkligt förstås men va ska en fatt. harstackare göra. Anna T. var det som fått de andra att flytta hit – trots att lill-Anna ännu ej skiljt ut sina – vilket hon ville göra därborta - - I dag ä gubb. ute o försöka skilja. Renarna ha i går dragit långt iväg mell. Fiskåfj. o Klumplifj. I. så. Framåt 11-tiden kom Jonas Torkelsson med sina renar (c:a 400 inalles) o voro eft. en timme I. så klara till flytt. Fotogr. fastän svårt i snöyran o den starka kylan. – De hade 2 rairo's en på 2 – en på 3 akjor (”atjor”) – Lill-Anna kom – hennes ren hade gått sunnanför sjöarna men ingen ~~fare~~ sammanblandn. skett. –

Besökte burarna. Köpte vagg. av And. Larss^s käring o ett kalvskinn av d^o – samt såg på hennes tenndragningsgrejor o silver. Hon kan konsten fick göra det mycket då de voro på karavan för 16 år sedan. (då medf. sonen 1 år, Anders Tomasson, Nils Johan i Millestskogsfj. båda unga pojkar – o en flicka - - -) Hon hade en gammal silversked, ett myck. gamm. tennbälte o div. tenngrejor för övrigt – gamla med häng. messingsringar [*skiss av ring*] likn. kines. mynt. Även gamla Karin (Cecilias syster) hade en vacker gammal sked bl. sina många silversaker jag såg sist.

Köpte berett skinn att klä om vaggan med men tycks bli svårt få någon som gör det. ville att Kristina, Tomas Larssons kärng skulle göra det – men tycks ej vara livad. – Såg på då hon snodde sen (de stå i 8-9-10 öre st. på bygden) o de få sälja så mycket de vilja – då bönderna ej själva kunna. - - Riptiden slutar här 15 Febr. men långt senare kunna de tagas – föras då i tysthet över åt Norge - - Den som kunde lappska – det är nog ett jävla pack sinsemellan. Jag ser det på en massa smådrag - -

Försökte få 3 kärngar att klä vaggan men de voro alla dåliga till synen o kunde ej vid eldsljus – voro ej ovilliga annars. Men Kristina som är fattig o har tid drar sig. Jag förstår nog – hon ville pressa upp priset – men jag ger 'na fan. – I morgon får jag Sander mig – Jonke har

ej tid. Det tycks bli flytt. av i morgon dels för en mindre flock – Osk. Anders. – dels för en större – And. Larss. o And. Tomass. tillsammans. –

Det börjar bli gräsligt smutsigt här o jag ser att folket är över sig led på lapp. – de dra sig ej för skarpa anmärkn. ens i deras närhet. – Alla trodde i går att flytt. skulle dröja till veckans slut minst – varför dra de nu iväg – är jag orsaken att dom vill visa sig flitiga? – Fotogr. i blyxtljus. Snöar hela dan o kvällen. Anders påminde mig om gamla Anders Nilsson som bor hos Åslunds i Ede – o är Anders morfar (c. 80 år) – han kan mycket gammalt o har ett gott minne. Likaså om gamla And. Anders. Nordqvist i Blåsjön.

Dumt att jag ej visste om And. Nilss. då jag låg i Ede o hade tid. –

Gick än i köket o språkade med det lilla lägret där – o fick där känna fiendskapen mell. lägren – än ”väst i stugan” – där man var fullst. okunnig om de andras tillvaro. Skrev dagbok -

Fick på kvällen av Lars Mårssa intress. upplysn. om en lapptrumma som han o brodr. grävt ner för 43 år sen m.m. Han var en meddelsam karl. Svårt eljest att pumpa folk i denna trängsel. – De flyttande i dag torde ha hunnit till Flyberg. – Undrar just om Lars Matt. är kvar.

Studer. And. Tomass. gamla föräldr. som sutto uppe sist sen alla lagt sig – underl. kufar – sturska – lata – hon dock på sitt vis arbetsam men av fruktan för svärdott. förmodl.

2.XII

Täml. gott väder. Vakn. tidigt av det gräsl. hostandet o spott. fr. gubben. Tycktes aldrig vilja ta slut. – De tro att de skola flytta i dag – gå snett över Fiskåfj. till ”Jalsjön”. Mycket snö i natt. - - de komma att skilja uppe på landryggen kanske (Sander säger att de redan ha skiljt)

Jonke kom o såg på min packning o som det snöat mycket i natt under lugnväder insåg han att Sander ej kunde ta detta – utan vi togo häst med trygor om så skulle behövas. Tog med vaggan - - köpte kalvhud - - skänkte gubben en pipa varav rörd - - skulle betala. Cecilia den vänliga själen hördes fråga en Jonke – 50 öre – ä det för mycket om dygnet. Det var 5 dygn - - någon renhud köpte jag ej mer av Jonke – ej bra den han visade. (6 kr.) –

Innan jag gick talte jag med lapp. ur stora lägret om nödvändigheten att skicka bud före sig – men de (med Anders Larsson som uttolkare) – kunde inte förstå det. – Bönderna skulle hålla hundarna inne nu då de visste vara tid för lapp^s flytt. o därm. basta o någon hund skulle ej lapp. skjuta ut. om de skingrade hjorden. Det falska i ressonemanget gick ej i honom eller ville han ej medge. Bara rättigheter o så v. - - Jag sa att de fick skylla sig själva o önskade lycka på resan. ~~I detta fall borde inte vara hinder att kunna skicka folk före sig~~ – Cecilia förklarade han hon tänkt så mycket på Nordfjäll o att Det var orsaken till att hon var nervös o såg utarbetad ut. Emell. har hon haft det förskräckl. sjåigt o får än värre då det skall rengöras efter alla de 38. Lapp. göra ej ett försök l. antydan till hjälp därvid – vilket är svinaktigt. Golven är absolut svarta av skovor - - I dag flyttar alldeles säkert bröderna Andersson – o helt säkert även de nämnda – Den enda kvarvar. är nu Lars Mårssa som var här först.

– Foro ½11 uppför i den mjuka snön i det ljuvligaste väder. Stigningen snart oerhört brant ö hästen hade svårt – men vi pinade honom – ty över storfjällen kom en tät dimma ö vi ville fort upp medan Gackan var klar – vilket också lyckades – ty visserligen fingo vi litet snö ö en skarp blåst där uppe men ej mer. Djup snö där uppe – Kjeliken lyste bländande – utsikt över Jougdan med flyttande lappar – fotograferade en del där uppefrån – nerför fjället med starka snödrivor där hästen nästan försvann ibland. Tog ner på Gackasjön – ö över åsarna tog fram skidorna ö rände nu före hela vägen fram. På sluttningarna åt Blomhöjden ett vedervärdigt före ö den mesta snön hittills. Sågo renspar på sjön under oss ö snart hörde vi renar ö hundar. Skillning pågick. Vackert i skogen – Gick till lapparna ö hjälpte Lars ett tag – skiljningen slutade dock straxt ö så drevs skockarna isär - - - jag gick till en Otto (Jonkes bror) där kaffe – middag – skinnköp – skvaller. De ville nödvänd. bjuda – ville förstås höra om olyckan - -

Mycket vänligt folk - - kör ripor åt Norge (i fjol c. 500 – fick då 25-30(?) öre skinn också (getsinn 3,25 – kalvskinn d^o. – Lekattaskinn i dyrtid ända till 6 kr. st. –

– Gingo så dit upp i norra stugan där Lars ö Nils Johan höllo till – Större här – men lär vara fattigare. En Aron - - trevligt ö snyggt emellertid ö glatt - - arbete på alla händer – Lars spilade hudar ö härnor - - Anna gjorde ”bondskor” som hon lovat färdiga i Tangen - - karlarna gjorde träskedar – jag fick ett par – bjöd därför på cigarrer – vilket väckte stor förtjusning – Var ute ö såg i Lars’ bur - - renhorn - - Jag tror nog jag kommit till det bästa lappfolket i hela socknen – anspråkslösa – ärliga ö pålitliga – fadern tycks dock vara en lurifax men är mest tyst. Lars har fått en piga – Kristina – ned till Ström där hon bor –

Ett härligt månsken ute – jag gick ute länge – stod på den höga farstutrappan ö bara såg - - ville knappt gå in – kände ej kylan – läget är bedårande – Blomhöjden? – Lars anmärkte mycket förstådd att ”museet” naturligtvis borde ha spilade hudar att visa (jag hjälpte med spilningen)

– Flyttning tycks ej bli förrän i slut. av veckan. Gjorde ren bössan m.m.

Knöto oss. Jag fick en säng för mig. I stora sängen kröpo änkan ö Aron ned – hade änkans minsta hos sig – för syns skull tror jag – de ha nog varit samman förr efter vad jag kan se på änkan.

Somnade genast.

3.XII

Före dagningen foro vi ut efter renarna skulle möjligen bli skiljning av – men Anders Pålsson skulle leta några bortkomna renar så osäkert – Emellertid tycks planmässighet ej höra till lapp^s vanor. Jag måste säga åt Lars ett par gånger innan han gick ner ö försökte en överenskomn. med Anders ö då med nämnda resultat. En underbar morgon där Lars, pigan ö jag rände nerför myrarna åt norr. Aron hade hört renarna hittåt i går men det visade sig vara fel - - foro uppåt täml. långsamt – lyssnade ofta – något härligare torde jag ej upplevat än denna morgon - -

Fjällen här kring Gransjödalen började färgas nu i rosa – lågo bleka inunder - - men stodo straxt alla i bländande belysning – hörde snart renarna ö kommo på dem. Nils Johan hade gått fjället ö drev dem sakta åt oss. Stillastående – stirrande renar mellan träden – gloende som andar – orörliga som gäddor i vassvikar - - - lång konferens om ingenting ö allting ut. ämnet - - - - - till slut ett par ord att vi driva dem till fjälls igen - - - ö så uppför backen – jag före med ”töscha – töscha - - ” men de hunno mig snart - - i den tvära backen – blev till slut sist – som pådrivare – bättre sedan då jag blev van stigningarna. Lars försvann spårlöst på en timme – lång väntan - - - - sedan drevo vi upp dem på fjället – lärde mig hundkommandoorden – stodo där uppe ö fröso ö väntade – frös som en hund. Till sist kom Lars – hade drivit några lösrenar – men flera kvar. Under väntan hade Nils sett att det fattades några oxar ö nu tycktes även Lars d^o d^o – lång konferens igen ö sedan skickades pigan till skogen ö karlarna började snoka i hjorden. Jag övade mig i skidåkning för att hålla mig varm – men utsikten är något! Hela Gransjödalen med sina fjäll ligga som en karta (skulptur) från ”bounan” här.

– Till slut såg jag renarna samlas ö hörde hundarna – rände upp ö fick en hund ö så drevo vi dem nedför fjället igen i riktning mot Gransjön en ¼ mil. – Trevligt. Hundarna skötte hela kalaset ö sen var det bara att glida fram ö ned.

Kl. 2 vände vi ö gleda uppför igen – skön ö trevlig ränning. Nådde toppen ö en väldig skidbacke utför slutande i en lång myr vad jag kunde se. Lars försvann nedför som en oljad blixten prick därnere ö så om en hörna ö försvann. Ingenting annat än följa – vilken fart till slut måste jag svänga upp på en sidosluttning ty vid myrens slut tvär skogssluttning ö spåret in i. Nu en ytterst obehaglig färd nedåt med fara för vart ögonblick att bryta skidorna eller fördärva mig själv. Därför mycket sakta – fan vet hur lapp. kunnat ränna här – vårdslöst med samma fart. –

Skönt med kaffe ö varmt käk. – Skönt vid brasan – språkade med gamla Matts om en lapptrumma – skrev dagbok m.m. –

Språkade med lapp. om filosofen Rosén som med sin fästmö i sommar bodde [f.?] i Jormlien ö besökt Ankaredemässan ö gått en gång till Gransjökåtarna – ej träffat folk legat där över natten – då Anna kommit från kåtarna vid Väktarn ö tittat in ö fått se en ”svart karl som en tattare” ö blivit rädd. Saken arrangerade sig dock. De hade gått från Tangen över fjället – utan matsäck.

Lapparna spisa kvällmålet med god soppa – jag hade ätit min proviant men var nära att be om en skål – då jag fick se Anna komma med en hel potta full - - jag avstod.

4.XII

Kallt på morgon utåv tusan – dörren stått uppe en längre tid. – I dag gingo vi rätt över fjället Lars ö jag – (Nils var före) – härligt väder – måste fotografera - - - - funno renarna på nästan på samma ställe - - drevo ihop dem litet längre bort. Vi språkade mycket ö skarpt om lappförhållandena ö dagen gick. Vände vid ½2-tiden under Balltjo ö voro hemma vid 3-tiden.

Talade på vägen om rengården av ståltråd ö.d. ö förhåll. under skiljningen m.m. lappkassan – banker – köp av gårdsdelar – märkning av kalvar – getning med oerfaret folk – bolags”jala” – fjällets otillräcklighet – läget mitt i lappbyn dåligt funderar att flytta ”tillbaka” i Millestskogen” ö vill därför ej bygga bur i Blomhöjden – ej heller kåta – åt hösten dra renarna ända åt Sjougdäset – Flyberg – ö så uppåt Klumpvanlapp. – på högsommaren dra oxarna bort mod Burgfjäll – går ej att följa eftersom ej tjänstfolk finns. Ungt folk föredrar att ”handla” – köpa ö sälja. – ont om mossa åt hösten så bli ren. magra.

I fjol på flytten – fick Lars ej ens hälften av sina renar på – något fann han på nerresan t.ex. 17 oxar några mil bortom Ström på skogen – en del hos andra lappar ö på nervägen o.s.v.

Rände fjället ned – en härlig fart – men i skogstrasslet tog jag av mig ö gick – satt ö gonade mig vid brasan hela e.m. – häktade sedan Lars ö skrev lapska. Han vill sälja ”Birne” (40 kr.) - - ett kalas på märgben ö lever – ansjovis m.m. – skrev dagbok – plåstrade ett otäckt sår på – Nils Johans gumma, skurit sig i handleden – räknade 4 senor. Lyckligtvis var ej pulsen skadad – men det var på ett hår. - -

5.XII

Ganska kallt i dag – byttorna fastfrusna vid golvet. – Stark dimma i dag. Det fick jag för att jag ej fotograf. i går. Gingo alla 3 i dag upp på böunan – då vi plötsligt kommo ur dimman där uppe ö skådade ut över ett väldigt hav med snötäckta höga klippöar – underbart. Norska kusten l. något dyl. Jag vände genast ö gick efter stora kameran. Tog i förbifarten på uppvägen en snötäckt stubbe – visande ett ansikte – uppifrån böunan tog jag 5 vyer med ö ut. gulskiva – det är mera experiment – ty jag är ej van detta, men det var härligt att stå där uppe ö se ut över dimhavet som åt öster öppnade sin vida obrutna yta ö runt åt de andra hållen visade den stolta skärgården. Det var en ensam kraftig känsla ö jag njöt av tillvaron. – Rände så ned i spåret eft. lapparna – lyssnade ö rände under en timme efter ljuden i dalen – hundarna ö renarna ö nådde så karlarna som hastigt höllo på att ränna förbi mig uppåt igen på samling. Det var vildmarksstämning då de kommo tysta – snabba i dimman mellan träden. Samlade så storflocken ö drev ner till dem i dalen. Ett utmärkt glid i dag – men det går för fort ö man ser ej för sig utan jag stupar gång på gång. Ingen farlig terräng emellertid. Knäppte lapparna eft. arbetet. – Så rända vi upp över fjället igen – jag blev så småningom efter – har svårt i halkan – min bindning är i olag. Ett av järnen i Hvidt feltsbindningen har fått en törn ö jag får ej in foten. Jag halkar ideligen därför – ö nerför fjället gjorde jag ett par vackra kullerbyttor till slut tog jag av mig igen ö gick ned som i går. –

Gumman Elsa kom på besök – jag får nog köpa ett par kalvskinn av henne. Det är en styv gumma – har märg.

Allmän tvagning nu på lögardagskvällen. Tvättning av karlarna efter varann i samma varma vatten. Sen badade Anna sin unge i samma gryta (~~deck-tror~~ möjl. nytt vatten – knappast troligt – ö torkade honom överallt ö litet varstans med en trasa som mycket liknade hennes disktrasa. Men jag forskar inte. – Jag tog fram kaffe ö bjöd. Allmän rakning –

outtöml. ämne för skämt. Särsk. då Lars skulle raka sig. Gamla Macke dillar – Han ä visst lite fnoskig. Jag kom in på gårdens ekonomi ö gruffade på folket för att de hade så dåligt trots goda förutsättningar. Svagt motstånd – ö medgivande. - - (3 kor, 2 kvigor, en ox = tjur? – 5-6 får – 3 getter) – Beställde en slev av Aron plåstrade om såret ö ordinerade stillhet för armen. Håller på att studera Lars hund "Birne" som jag får köpa (40 kr.) Han är en tvärvigg – litet sträv ö skygg mot smekningar – men går att tämja. Skulle vara god att ha.

Fick klart för mig att gubben Macke är tokig – han har varit på hospital t.o.m. Om jag vetat det förr skulle jag inte bråkat med honom – Han drar ikring med sin kälke runtom i gårdarna – ibl. ner till städerna – har mat med – tigger mest. Han äger dock åtsk. med ren hos Lars. –

Härligt i dimman på kvällen med månen lysande igenom – måtte vara något nu där uppe – över dimhavet – med sken över öarna! Om det inte vore så besvärligt så ginge jag upp.

Gamla Macke satt uppe eft. alla gått ö lagt sig ö började då klyva mägben ö föra ett förb. liv allt under samspråk med sig själv.

6.XII

Mot min förmodan gingo rengetarna ut även i dag (söndag) – Jag vägrade dock – då jag hade en del fotografier. att göra (spilade hudar m.m.) de togo Kristina i stället Hon välsignade mig nog inte ty föret är dåligt – närmar sig blidväder.

Tidigt på morgonen hade en hund kommit ut – ö gav hals utanför. Gamla Macke steg upp ö lockade in honom – ö väl inkommen fick han smörj. de valsade kring på golvet – tokstolle.

–

fotograf. härnor – fettklumpar – hudar ö.d. – såg på hudar i Lars härbärge. – gick till Elsa i nedre gården ö köpte 2 små kalvskinn. Fick kaffe – ett jävla kaffe – som kom mig ur humöret nästan. – Flickorna skidtävling utanför - - såg på grovstockar –

Skrev lapska ord efter Maria.

Otto kom upp – vi språkade om hemmanen – här hade Jon Jonsa(?) 18 nöt ö 3 hästar en gång i tiden ö gården tål bättre nu. Borde inte få vara så dåligt som nu. Om tjuvskytte på älg förra året m.m.

Rengetarna sena i dag ö väntan blev lång – ända till 6 – vi började tala om ett vargspår som Ante sett i går ö ett lospår man sett förra veckan – men så kommo de. Haft dåligt före – klabbat – renen spridd ända neråt Lillsjoungen. – Såg på hudar med Lars – köpte 3 stora kalvhudar (12 -) ö kanske 2 oxhudar (14 -) – Ante var uppe – talade med honom om resa i Ryssland Han var livad på det – men trodde knappt att få tid. – Skiljning i morgon vill han ej – han flyttar då åt Hofde

– Bytte sked med Macke – bygde hus åt Paulus – fotogr. blyxtljus – blidväder – kramt – smorde skidor.

7.XII

Upp 6. Rände 7 – mörker – tungt före - - snö – ej förrän 10 första hopen – först 11 träff. Nils ö 12 räknades hjorden – ej hemma förrän 2 – spisning – packning - - Lars drog oxar. Ante for kl. 3 – vi kl. 5 nådde Hofde kl. 10. Ante kommit en timme före. I Sjougnäset ett par Orrnäs?lappar. Klockar-Ante ö - - ? – Bastunäslapp. farit – för 3 veckor sen för Lars Larson (Orrnäs?) – näst. barmark här då.

Skojare – Otto i Blomhöjden – huggarebas ö magasin – tidningar – Ante ute i renskog – kojning vid 1-tiden.

–

8.XII

Kramt – regn – stöld ö ransakning – slakt – dragning – ripjakt – fotograf. – proviant – packning – avfärd vid ½3-tiden

Regn – akjorna fastna – ensam ö nu hjorden – älven – myrarna – skingrade – samlade – skingrade igen – lämnade dem tog en lit. skock – vid liten slätta vid älven – vacker utsikt – skog – höjd – älv. – Svansele – vackert läge – allt vått – drogo in akjorna i skjul – många barn – stuga som i Blomhöjden – dubbelsäng i hörn – Samspr. om Nordfj. – notis i tidn. (1 dec.) alldel. felakt. förstås – skinnhandel – bebyggelsehistor. m.m. –

Knytning på hö –

9.XII

Upp str. före 9 – Paulus prat. sedan ett par timmar – någ. bättre väder ”klockt” men end. för början förmodl.

Karlarna ö Krist. ut att samla – Jag måste skriva en del ö stannade efter – köpte skinnen – fotograf. gården – språk. med gamla Svante – stor jägare – bl.a. björn – brodern gått åt i björnskog för en del år sen – Svante fick även ett nyp samtidigt. – gott om björn här. – tog skidorna ö gick ut. Fotograf. ett älvparti jag fäst mig vid i fjol. Lars kom fr. V. sidan älven med ett 20-tal ren han fått där – vi gingo med dem framåt vägen ö hörde snart hundarna ö Kristinas ”tuysska” i bergen. Vi ställde oss bakom några träd ö snart kom hon i full fart med hela ”krivien” efter sig i lång rad.

Hälften skrämdes ö så tog jag upp lockropet ö efter en stund saml. vi alla vid älven – ö så hem. Nu mat ö packning. En främmande hund kom (körare hördes långt bakom) ö jag retade mig åt lapparnas sätt. De bara rop. åt gårdsfolket att ta hunden – men sen en flicka gått ö fått honom rörde ingen en fena att ge henne en repstump att leda in den fastän hon skrek efter en sådan i ett kör de bara glodde – eller packade som om ingenting hänt – eller

skreko ~~etter~~ åt ett gårdsfolket att skaffa rep åt flickan – fastän marken var full av deras rep o grimmor. Jag blev arg o skällde ut Lars men han trögt för att fatta. Samma sak har jag märkt hos de andra. Anna – hustru hans – o de andra – belamra bordet i stugan med grejor – folket får äta var de vill – uppta de bästa platserna – handla överhuvudet taget bara till sin fördel – ”räck mig det där” hörs ofta som befallning åt bondbarnen att springa efter det l. det. – Det började redan skymma då de började fånga dragoxarna – Mitt under detta kom Elsa o Ante o deras renhop – vårt folk ställde sig emellan – men endast 3-4 o utan rörelse att driva sina renar längre bort – Elsa som gick i spetsen fick se oss för sent – gjorde en svängning men våra renar redan i rörelse – det blev rusning åt de andra. De hindrades i början – men ej tillräckligt kraftigt utan de bröto sig fram o i fullt språng sköt en renvåg ut mot den andra hopen o hela vår hjord kom i svängning. Ante manövrerade vågen fint åt sidan – men fick ingen hjälp o de handfallna våra – så ett 100- l. 200-tal – gjorde svängning o in i Antes skock. Resten blev motad. Fy tusan det var uselt manövrerat av de våra o jag sa dom det. Naturligtvis skyldde de ifrån sig på de andra ”som hade så brått att de ej kunde vänta på att vi kommit iväg”. Som man ej kunde anta att vi borde vara iväg kl. 3 - ¼4 efter att ha färdats bara en ½ mil i går. – Emellertid blevo vi klara o togo en genväg över selet o kommo något före Elsa o så fortsattes färden på utmärkt fina renvägar. Intet missöde hände o vi nådde ”Fetsch-koja” o därpå Fånsjön – men där ute sleto sig två dragoxar (bl. annat min akjas) o satte av i vild fart i en båge mot hjorden som sprängdes o upplöste sig i vildaste flykt – isen brakade o snön klabbade - - akjerenarna hit o dit därborta – hjorden än tillsammans än i vild flykt – Lars lyckades till slut få kasttömmen om bakre akjan o följde nu med en kvart som ett tredje kolli innan framrenen tröttnade o Lars fick bukt med dem – men det var ett styft arbete – han låg ibland under renarna – ibl. släpande efter - - skidorna klabbade nu i stöpet på sjön o vi togo alla av oss. Efter en stunds sökande påträffades en fiskarkoja o akjorna styrde dit. Karlarna drevo hjorden åt skogen – jag hjälpte först – men njöt mest av månskenet o dess stämningar. Stillast. renarna mot den vita släta snöytan med månskenet var trolskt. – Kojan liten men trevlig, briskar på sidorna och en upphöjd eldpall i mitten.

Ante hade tagit ”Fetschkojan” i besittning efter vad vi hört av ropen – o i morgon blir förmodl. skiljning. men jag tror nog att de skulle vilja stanna här ändå för det är så gott bete här – det bästa på hela flyttningsvägen. Jag när emellertid en stilla förhoppning att de skola skilja i morgon o gå åt Harsjön samma kväll – så jag får telefonera därifrån. – Vi språkade mycket om flyttningen – rättsbegreppen fan så svävande för lapparna – vilja nog gärna att allt skall göras så lätt som möjligt för dem – men utan motsvar. skyldigheter – Talade om hundarnas framfart – foderersättn. – (Lars har fått betala 30 (+ Elsa 30) i Junsterede i våras) - - Lars slog en gång en hund fördärv. i Sundsvallstrakten o måste efter längre rättegång betala 50 kr. Kunde inte inse att han var annat än illa behandlad. Gräsligt omständig karl att berätta – jag svär i själen för var gång – men han tuggar o tuggar långsamt vidare.

Det fanns en mängd torr ved (o töre) i stugan, detta elda de ogenerat upp allting – jag varnade dem för bönderna – o visade det orätta i att ta bort all torr ved för ägarna som

beräkna att ha den här då de komma – kanske på vinterjakt – men utan enda intryck – ingen min att hugga någon annan ved. Jag är något arg på dem för detta ö för dagens övriga slarv.

Knöto oss. Jag fick en brisk ensam – då jag är för lång att ligga skavfötters med någon. en renhud under – en kalvhud om fötterna eljes som vanligt. Låg ö stirrade upp i rökfånget men somnade snart.

En hund försökte komma in – men ingen iddes öppna.

10.XII

Kallt som fan åt huvud ö axlar om morgonen

Flera timmar låg jag där – innan lapp. kom i rörelse ö det blev eld.

Hunden släpptes in ö jag har sällan sett en så salig njutning som hans – då han ställde tassarna på eldpallen ö vred sig åt sidorna med imman rök av honom - -

Kom under fund med att lapp. nog ej skilja i dag – började fråga hur länge de tänkte stanna – ”kanske fredag – lördag - - - så fick jag höra att de inte flytta gärna söndagarna ö ej kunna ligga söndan över neråt Flåsjön – Förstod då ö frågade om de inte tänkte flytta härifrån förrän måndag, ”nej inte gärna före måndag”. Renarna skall fetma här i betet – att utstå den stora ansträngningen (!) ner till Ström. Här finns heller intet foder ute (såg dock åt Fetsch koja) till.

Dom vill nog gärna att jag skall fara till Harsjön med mitt ärende för att själva få sina utträttade – men jag har ingen lust till det. Fast jag vill gärna dit – men jag är nu litet lömsk på deras själviskhet.

Karlarna foro ö sågo på renarna ö sedan till Ante – dricka där kaffe hela f.m. ö mena att jag skall ränna åt dem.

– Efter en stunds fundering gav jag fan i att fara – men måste väl i morgon. För övrigt är jag inte riktigt kry. Maja var ga. dålig på mårån – fick ett asp.pulver. – växl. plåtar i sovsäcken – skrev anteckningar. mina lappsor dåliga – tunna ö ej torra än. Bellingskor ha de inga – jag borde köpt i tid.

En främling kom (okänd ö fråg. eft vägen. Jag kände vildens hela behov av att tala utan att dock som han kunna få fram något – han fick gå - - -

Ej varit riktigt kurant i dag – lade mig en törn ö somnade vilket var skönt – Kararna dröja länge ö jag funderar över tillvaron ö räknar tiden på naglarna. 14 dar i dag är julafton. Jag kan ej följa längre än åt Lillviken om vi ska dröja här, men så kom jag att tänka på att vi nog skulle kunna resa förr ändå – jag frågade Krist. i enrum om det var säkert bestämt t. måndag, nej – det vet ingen. - - Nu kom kararna med en renflock - - jag har gjort dem orätt – de ha skiljt därborta hela dan ö lyckats få allt klart i det närmaste. Jag fattade hopp – ö började sakta fälttåget. Framställde hur trevligt det ändå skulle ha varit att få ha varit med hela vägen Ström ö hur nyttigt för dem särskilt förbi de södra byarna där folket är svårast –

men hur jag nu måste lämna dem i Lillviken – vilket naturligtvis ej kunde hjälpas o.s.v. Vi nubbade slut min konjak – mina sista cigarrer gingo – hjärtana veknade ö då jag till slut framhöll hur skönt för dem att vara säkra att få jula hos hyggliga människor där nere ö talade om julens sprit ö fråsterier – fattades beslutet att resa i morgon. Då jag framkastade att ”Elsa kommer väl före i morgon” svarade Nils ”ja om inte vi kommer före henne!” – Jag tror förresten att de haft dåligt samvete för min skull sen i går - - antecknade ord m.m. – skisserade kovan – kobjade tidigt tydde nu in mig i skinn – kastade en hånblick på kylan utanför ö somnade.

11.XII

Vaknade nästan ut. att frysa – bara lit. om axlarna – där intet skinn var – eljest svettning. Lade i dag av strumporna – det känns skönare – ännu något osäker på ”beslutet” sen i går – men det tidiga uppstig. (kl. 6) bådar gott. Jag vill ej direkt fråga ö undviker allt som kan komma deras tankar på avvägar. Lars mycket fundersam l. kanske omornad – han är lite trög om mornarna – men så får jag honom att sjunga ett par lappvisor (om en Toma ö en friarvisa) – ö stämningen steg genast. Efter kaffedrickning – ätande ö slöande i 2½ timme gingo karlarna. Jag fick tillfälle att fråga Kristina – allt klart – segern är vunnen! – Det var nog bra jag inte for åt Harsjön i går – skrev ö packade. Mulet i dag ö dimma ö näst. blidväder. – Märkvärdigt vad det är skönt att få tvätta sig efter att ha låtit bli ett par dar. – packning – ö skrivning – fotograf. hotellet – försökte få en interiör men omöjligt – ritade i stället. – äntligen kommo karlarna – Nils först – sa att han ej fått alla sina 2 oxar fattas. Fan. – Samtidigt kom Ante med sin hjord i öständan sjön – Maria rände ut för att se om oxarna voro där. Under tiden satt jag ö var lömsk. inbill. mig att dom gjort det med flit för att få stanna på det goda betet – ty han sade att de ränt kringom alla spår ö att alltså alla måste vara innanför. Rent slarv alltså på denna lilla mark – ~~men~~ om ej flyttning blir i dag – blir den ej förrän måndag det ger jag mig attan på – ty i Harsjön kunna de nog ej stanna över helgen - - men så skrek Anna utanför att hon såg de omtalade oxarna! – De hade hela tiden gått i flocken. Vi skändade Nils ö fortsatte packningen ö infångandet av dragoxar började. Ante drog där långt ute i en lång rad - -

Här är själva björnlandet – mycket björn här – ingen skjuter någon - -

–

Oxarna oroliga ö svåra. Vi voro ej färdiga förrän vid mörkrets inbrott ö så drogo vi på i dimman ö mörkningen. Det gick bra över sjön – jag drev hälften av vägen ensam emedan Lars måste byta en ostyrig ”tj~ånataka” ö hjorden gick med fart. Vid slutet av sjön klabbade starkt ö jag ”gat” ta av mig skibena. Tog på mig på strand igen. Svårt att ränna i mörkret – dålig mark - - renarna gingo dock hela taget bra – bara ett par gånger måste vi göra kringränningar ö det blev något stillestånd särskilt då vi fingo höra Antes hund före ö vi måste ta en krok åt söder över Sörsjön ö kommo fram östa byn, kafferöken kändes på långt håll ö till slut glimmade det vänliga ljuset fram som vi längtat efter så länge. Lapparna har en underbar förmåga att hitta. Maria som lockar har bara gått här en gång förr.

Jag hade nu brått att komma till telefon – men vi fingo nu släpa akjorna en kilometer till byn – vi fingo efter viss tvekan rum i närmaste gården – där även Elsa tagit in. Jag fick ett par pojkar till Ol Ers – där telefon var. – gick genast – möttes av en fryntlig gubbe – som överaskade mig med att jag var väntad! Astrid hade ringt på i går (först till Gäddede) ö likaså Vassdahl – Ol Ers hade hört av karlen i går att det var en ”Stockholmare” med lapp. så Astrid blev väl någ. lugnad. Ringde på först till Ekmans – så till Hålland där jag träff. Astrid – så till Ström – ö sist till Gäddede, där de också voro glada att höra från mig. Satt under väntetiden ö språk. med gubben ö hans söner – köpte skinn - -

När jag kom ner igen var jag knappt väntad de trodde jag skulle stanna där uppe – jag hade nog tänkt på det – men ville inte vara okamratlig skönt att få kaffe ö lite mat – ej mycket dock då jag kom så sent

Kärngen Eva här nere hade varit ovetting av tusan mot Ante då han kommit – ”bäst vore att skjuta både renar ö lappar” – o.s.v. (för några år sen hade det hänt 2 ggr att ren förstört några lass foder väst i myrom) men lapp. hade tagit in ändå. Jag språkade med kärngen om det – ingen ersättning hade hon fått – visste ej vem det var. Jag sa att hon inte skulle skälla ut folk så förb. då hon ej visste vem det var. – ”Fetschkojan” namn av ”Fetjan” (en myra) [namnet av att det växer så att man får skörda varje år]

–

Skämtade mycket med Kristina som måste ligga ensam - - Knöto oss på golvet – jag blev erbjud. en soffa men föredrog golvet – hundarna blev utkörda - - Jag såg en stund på Elsas pipa som glimmade

–

12.XII

Upp vid 7-tiden. ~~Språk~~ kaffe med renost börjar bli gott ö det är skönt att ligga ö bli betjänad lappkvinnas stöka omkring ö servera åt alla liggande. - -

Språkade under påklädningstimmen – en del skämt mest den gamla Jonas Hanssa som gick bort i fjället för 3 år sen. Han friade till alla fruntimmer (fru Wallner, apotek^s syster m.m.) – end. ett par grad. kallt, snön faller sakta som i går. Vid ½9 tiden foro karl. i renskog ö jag gick till Ol Ers ö köpte smör, bröd ö ost. Fick kaffe med härliga kakor – köpte ett rävsinn 15 kr. dyrt ö kanske dumt – men priset är billigt här uppe ö skinnets är mycket stort, mårdsinn stod i 50 men naturligtv. tog jag det ej. Maria ö Krist. kom – jag fick dem att telefonera till Lillviken – Gubben språkösam ö vi hade trevligt – fick ett par harosinn i köpet. -

Gick så ner ö spisade mycket – ”fisken ö päran” m.m. smutsig mjölk - - fotograf. skrev dagbok. – Fick höra att vi ej skall fara längre än till halvvägs Lillviken ö sen taga Flåsjön fram till Lillviken – nå gärna för mig.

Fram mot middag kom bud att Antes renar syntes på sjön – ö straxt på ~~kom~~ hördes hundarna från andra skocken i öst. De kommo båda nära gården – endast gårdsbygningarna

ö c. 100 m. skiljde dem åt. Ante skickade sin dräng att vakta men Lars ö Nils gingo in ö drucko kaffe - - Hörde att de ej fått alla renar – de drucko i godan ro ö åto, jag började fråga till slut hur de tänkte göra. Jo de måste ha fått på renarna först – de kunde ej resa ö ha renar i skogen o.s.v. Jag blev lite mer uppmärksam ö frågade vem som saknade – jo, Nils saknade ett par – därav ~~kanske~~ en som han sett i går – även Lars saknade några. Jag såg att Nils såg lite konstig ut ö förstod att här låg något under. Jag frågade om ej den renen fanns hos Ante? – nej. Jag gick ut ö mötte Ante – frågade om renen – jo – den fanns hos honom. Å fan – lögn alltså! – Jag gick in ö mötte Nils. Skall Nils gå å ta sin ren hos Ante nu! Ja – sa han hastigt ö slank undan. Så gick jag in ö ~~frågade hur det skulle bli. Anna svarade att det inte kunde bli~~ ~~resa~~ ö hörde Anna tala med kärngen ö till sist fråga om nattkvartér även för i natt ö därmed även för nästa (söndag) Jag frågade om det skulle bli stanna av. Ja. – Varför? Jo då det är renar borta i skogen kan vi förstås inte resa. Nej visst – om det är renar borta! - -

Jag gick ut – ganska ilsk – träffade Kristina frågade om alla renarna voro här. Ja. (samma fråga ö svar straxt då karlarna kommo ut ur skogen med renarna!) ~~Nu frågade jag La~~ Nu mötte jag en av Olssönerna – frågade om möjlighet för skjuts – Jo då – när som helst. – Frågade så Lars när de tänkte flytta – undvikande svar – men tydl. vill han ej. Erkände dock att inga nya renar borta – men väl gamla(!) hos andra lappar! såna djävlar att svänga sig. Jag tänkte ett slag följa Elsa som nu var färdig – fick löfte av henne – ö av Anna att låna akjan – skulle dock fråga Lars - - beslöt dock att stanna över till söndag ö ej låta vreden alldeles avgöra allt. Kunde då få fotografera här först ö sen hinna om de andra ö fotografera även där.

Beställde skjuts till ½12 alltså. Märkte att jag nog genom enträgenhet skulle ha kunnat tvunga iväg mitt folk. Hörde av Maria att de ville fara ö att de ångrade att de följt Lars som är så långsam i allting. Allt var packat men ingen resa blev av – jag hade helt tvärt slocknat – ö gick ~~gen~~ nu in på de flesta av de skäl som Lars målade ut för mig. – att ligga i skogen i 2 nätter ö frysa – över helgen o.s.v. dåligt bete där nere – lappar som äro efter ö ha några av våra renar – en ren som nu måste slaktas då maten är slut – ej komma i lag med Antes renar m m m m. Ante var nu klar – han hade fått sina dragoxar färdiga på en halv timme ö skocken for iväg östöver. – Det jäste i mig ö jag var tyst. med anledn. därav hade jag en lit. kontrovers med Lars som försökte blidka mig - - Jag gick upp till Ol Ers ö ändrade skjutsen till 10 – ö köpte smör 2 kg (1,65) språkade en stund om div. (telefonanläggningen – vägar m m.

– Lars frågade om renkött ö jag åtog mig stekarna – ryggen – mörghenen m m. Dock ej med nöje av honom nu – men jag kom ju ej att träffa någon mer lapp ö ville ha kött. gjorde upp om Birne (30 kr.) –

Innan dagern var slut tog Lars sin ren ö jag ville ha [*anto-manier?*] – men de hade brått till skogs - - Denna gång hörde jag de talade åtskill. om utestående foder - - - - - Skrev upp Lars visor – såg på styckningen

Lars trodde inte på fullt på att jag skulle resa i morgon - - Nils uttryckte sin belåtenhet ö att det varit trevligt om jag varit med hela tiden . . .

talade om vaggan

tog i kväll upp mina stora hudar ö bäddade skönt

–

13.XII

Söndag. Lucia. Sista gången kaffe m. renost bjuden av lappkvinsen – ganska vemodigt – men kändes skönt också att veta att man nu själv fick bestämma takten. - - packade gjorde upp med Lars – en stor räkning 46 kr. – Hade fått halft löfte om renost men då jag sade 2 kr – fick jag intet. Anna sa – att hon trott jag skulle ge mer. Jag skällde ut dem ö var arg. Jag fotogr. kararna ö Kristina – Nils ö Kr. foro i renskog – även Lars skulle men stannade en stund. Skjutsen kom – en lätt släde ö trevlig häst en tjock hundskinnspals för mig. Jag gick in ö spisade – Lars kom ö frågade undrade vad han skulle få för han skjutsat mina saker. Nu blev jag riktigt förb. arg. Frågade först vad han ville ha – han överlät åt mig – nej säg! Ett par kronor - - Han fick dem ö sen började jag – ansåg han att jag gjort någon nytta – eller bara varit i vägen - - ~~Ja – inte hade jag~~ Han blev förlägen ö drog på svaret ö jag skällde. Hur vettlöst de ta betalt för allt till det minsta – trots man arbetar för deras bästa – tror du det är något nöje o.s.v. – i. st. retar ~~du~~ ni alla emot er ö även jag som haft en ~~annan~~ god uppfattning får den helt förändrad – till skada kanske för allt vad lappar heter - - Jag var ganska ilska ö han föll genast till föga – men yttrade att han skulle väl aldrig låtit mig följa med om det varit till lapp^s skada ”en så hög herre” - - ville inte ta pengarna – men dem måste han ta – så rann sinnet på ö jag började en lång predikan om hur de ljugit i går – hur jag skulle ha stannat annars o.s.v. Lars sökte då ö då få en stammande ursäkt – lappkvinsen såtto alldeles stela ö stilla – jag åt ö hasplade ur mig. Jag märkte dock snart att jag förivrat mig något ö lovade till slut till Lars synnerliga lättnad att försöka glömma alltsammans. Han önskade mig välkommen igen till fjälls ö följde mig ut ö var mycket rörd, sist avtågade han sen han ännu en gång fått mitt löfte att ej minnas - - så fotograf. jag kvinsen – lämnade ”non” åt Anna som nu ej tog den med förtjusning – men måste. Jag frågade henne (nu med viss spydighet – jag var bränd!) om pris för logi ö mat – hon ville dock ej ha - - skänkte mig till ö med ¼ h renost -

avfärd efter synnerligen fin stuvning av hela massan av grejor 2 stora ö 3 mindre hudar

Kl. nu 12. Togo snart rensåret sen igår ö gingo myrarna uppåt c:a ¼ timme ö sedan nedåt så gott som hela vägen. Slädföret ~~use~~ dåligt utom i rensåret där utmärkt. Knaggligt ibl. i långa skogsbackar men mest dock myrar i klingande trav. Vädret vackert – ganska kallt men kändes ej i pälsen – mellan hudarna. Mådde kulan – utom i början i stenbackarna då det var som i en gunga. Ljuvligt att se mest bara låga vackra åsar med skog – bara skog i djup bländande vit snö. Ångan stod om hästen ö ur våra munnar himlen var ~~blå~~ hög ö luften lätt – det var en skön dag. Vi nådde snart Storselet med slätterkojan – där var ingen – lapp. gått vidare ö spåret bryter av längre fram upp i skogen. Vi höra hundskall på långt håll. Jag fotograferar en tältresning vid en tjärn – Vi fingo alltså ej besöka lapparna som jag tänkt, vi fara förbi flera kojor ö s.k. ”bostäder” (slätter-nattskjul) - - nådde Fånån igen ö togo isen –

trots förkörarens spår gick i stenbacken (En skjuts hade gått ett par timmar före oss – samma kosa) Hade en fin körning några km. förbi timmertravar utmed den vackra åbrädden. Sen några myrar o så Lillvikens fåbodar o Flåsjön. Började tjockna ihop då vi travade ut på isen – stöpte åtskilligt. Uppruskad väg de 3-4 km. fram över den väldiga sjön ända till Lillviken.

Där stod förskjutsen – ~~Jag acker~~ klar att fara – Jag ackorderade med den om fortsatt körning genast – men han hade för dålig skjuts. I st. bjöds på kaffe o jag fick skjuts efter ½ timme.

Kl. var c. 4. – skjutsen hit (c. 2 mil) 5 kr. Vi fingo låna samma släde för att slippa packa om o jag pälsen vilket var skönt. – Nu en banad väg, dock end. vinterd^o Var dock ljuvligt förstås. Skakeldoningarna sönder (pinnen borta). [**lägade?**] nödortvigt ett par gånger. Gubbhögen en väldig by med kolossala inägor. Isen köres aldrig – är ytterst osäker. Fin o vacker skog (även grov) framåt Lomtjärn överdådigt vackert i mörkret med den tillfäll. bygda vägen i snedbackar med stockar på nedersidan. Sista halvmilen gick mest utmed sjön – ofta insprängd i bergsidan med sjön 10-15 met nedanför t.v. o berget ovanom, skönt att hästen var lugn – vägen ju ej färdigbygd o inga stängsel – Vackert i natten med det tjocka grå över den vita isen t.v. Slutlig. glimmade ljus i Alanäset (15 km) genom tjockan o efter ¼ timme l. så körde vi in i den långa byn – mellan de stora mastiga gårdarna med sina många ljus – längst fram igenom dem alla var den stora gggården. Beställde mat o rum o värmdde mig på en kamin under väntan. Fick höra av en halvfull individ att det fanns bakskjuts fram till Havsnäset (14 km.) hörde gggården där prisas o beställde så den pojken att vänta en timme. Spisade en lukullisk middag med pilsner o färsk sik – underbar i hågkomst – Så iväg i mörkret i en rymlig ”skrinna” o efter ett förtjusande snabbt djur. Ja’ tror det är en springare’ sa’ jag då vi for ut som ett skott från gården – ut i mörkret o snögloppet – jaja men sa’ pojken kavat o lät hästen trava. Förstår inte hur han kunde se vägen. Jag har aldrig njutit så av någon körning – om ej i Ryssland – men detta tysta snabba glidande i natten var underbarare – Hade filten om mig nu – frös dock ej - - På en timme voro vi framme efter att passerat det ståtliga mörka hotande Kalkberget - - Trevlig gggård! Trevlig flicka visade mig först rum att dela med en häradsskrivare – men jag tiggde mig till kontoret i st. Fick te o böcker o läskedrycker o hade snart skönt. Skönt att ta av sig kläderna!

~~Länsman Gärdin kom senare~~

14.XII

Upp vid ½9-tiden efter gott kaffe på säng av den söta flickan. Länsman Gärdin kom o telef. – present. sig o språkade. . naturl. om olyckan - - vi spisa frukost tills. + häradsskriv. Boman (mantalskrivn.? här idag) angenäm frukost – jag bjöd på renost o vi berättar historier. Pojken färdig med skjutsen samma häst [**sträcker?**] iväg igen efter att vi vinkat farväl åt den vänliga gästgiv. frun på trappan –

Dimma i dag o kallt. Vägen går här gammal o idiotisk uppför branta backar åt skogssidan för att sen sjunka ner till stranden av sjön igen framme vid Löfberga (14 km.) Voro där vid ½12-tiden – drack kaffe – o fick bakskjuts även här till Ström (22 km.) Alla

skjutsbönder ö pojkar ha förstås reda på olyckan ö prata om den. Den blir jag ej av med förrän i Östersund.

Tre Branta backar "berg" som det heter - - ~~Sist nådde vi~~ härlig utsikt från den andra ned över Vällängen (2 mil) ö Hallviken (3-4 mil) – sista backen ljuvlig nedför – nedför i 3 km. tror jag – rak som en gata – ö längst nere Storgatan i Strömsund med kyrkan i bakgrunden. Hemlandstoner! Ljuvliga fina bygd.

–

Hämtade min stora post + pengar ö skötte mina övriga uträkningar. Badade kl. 7. – Packade om på kvällen - -var till skinnhandl. Olsson? - -

Telefon. till Astrid – som blev angenämt överaskad

15.XII

På morgonen kom en kar upp ö frågade om jag hade skjuts åt honom – visst fan. Han hade dock bara källkar – men fick ta mitt [**masto?**] bagage till stan för 3 kr. Själv tar jag gästg. skjuts. Om jag vetat den här karn i går hade jag kunnat ta ilskjutsen i dag kl. 7. – Efter en stund kommer han emell.tid upp igen ö säger att han nog kunde ordna det för mig med. Vi gjorde upp om 15 kr. för allt ö körning eft. 2 timmar. – Jag växl. pengar på banken – träffade länsman där – talade med honom om stölden i Hofde som han antecknade – gick till Gla-Erik ö köpte täcke - - gammalt fruntligt folk – döva ö urgamla. Kärngen fr. Sthlm – slutat att väva vi togo loss ett täcke fr. en fäll. Jag gav 14 kr. - - överskott. till julpengar – beställde ett för 12 i stuga mitt emot. fingo snålskjuts in till stan - - åter olyckan på tal med körbonden - - besökte Olof Olofssons son kommunalordför. gubben dog i våras. Hela saker (liks. alla gårdarna) skola vara kvar på ö gubben låtit ta hem tegel - -

Kommo ej iväg förrän vid ½2-tiden Fick låna päls av Sandelin satt utmärkt under ett färgvackert ~~täcke~~ fälltäcke ö på mina hudar.

Raskade undan gott till Hallviken. Telefon. till Hammerdal om mat. Nådde dit i mörkret ö stark snöyra - - träffade Gotte Perssons flicka äntligen – nubben ö varmt käk. Jag bjöd min hyggliga skjutsbonde på kaffe – vi ha förstås redan talat om olyckan - - så kom ilskjutsen från [**stån?**] 2 karar ö 2 sköna kvinnor. Vi hade trevligt där i värmen - - ilskjutskarn kom ö jag ackorderade med honom om min hund som skall fram här i mars. Det går bra.

Så foro de – jag telefon. till Astrid. – Så reste vi igen ut i det vildsinta snögloppet – togo fel från vägen ö måste fråga oss fram vid en stuga. Först fingo vi upplysningen: "Vägen går där rätt ut" men då vi på denna snillrika anvisning ej kommo längre än mitt i ett gärde fick karn gå ö fråga igen ö så fick vi höra att "veien går ~~där~~ hol hitom häbäret"! Vi lyckades dock finna vägen ö fortsatte en mycket lång mil (1,1 mil) till Ollsta. Kommo dit i mörkret ö fingo väcka folket ö ~~efter~~ med vänlighet behandla dem. Fick lite mjölk ö knöt mig straxt. Kl. var 11 l. ½12.

15.XII

Skulle upp kl. 6. – men väcktes ej förrän 7. kommo iväg ¼ före 8. Kallt ö fint väder men mycket snö. Många foror på vägen – alla med den trevliga vanan att ej väja utan stanna mitt i spåret. Det lär vara ~~häft~~ hävd på det här. – Ljuvlig backe neråt så gott som i ett kör från Västeråsen t. Lit (15 km.). I Lit spisade fruk. telef. t. Elin - - - Stannade en timme – fortsatte vid 1-tiden. – Fotogr. skjutsen – karn fick knäppa. Nådde stan vid ¼4-tiden.

– Gick nästan genast till landshövdingens – som blivit varskodda av Elin. Frun hygglig ö intresserad – visade mina saker ö stannade till 5 – hann ej besöka lappfogden alltså – till Ekmans ö spisade ö packade – till stationen vid 7-tiden – Astrid kom. Almbergs nere. Han ö pojkarna till Stafre.

–